

ТРОСТЯНЕЦЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

**ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ**

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Зміст та основні цілі стратегії розвитку тростянецької територіальної громади на період до 2027 року	6
Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документи державного планування не буде затверджено	25
Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	39
Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються стратегії, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	43
Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	45
Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	51
Розділ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання стратегії та плану заходів	57
Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	60
Розділ 9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	64
Розділ 10. Опис ймовірних трансграничних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	69
Розділ 11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	69

Перелік таблиць

Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року	7
Таблиця 1.2 Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку та Плану заходів з реалізації стратегії Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	12
Таблиця 1.3 Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Тростянецької територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р/16	16

Таблиця 1.4 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки 20

Таблиця 1.5 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з виконання Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років 23

Таблиця 2.1 Водні ресурси Тростянецької громади 31

Таблиця 2.2 Чисельність населення Тростянецької громади 35

Таблиця 2.3 Природній приріст і сальдо міграції на території Тростянецької громади 35

Таблиця 2.4 Загальна характеристика населення Тростянецької сільської територіальної громади 35

Таблиця 3.1 Вплив цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища 39

Таблиця 6.1 Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Плану заходів відповідно до контрольного переліку 51

Таблиця 6.2 Висновки щодо ймовірного впливу Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля 54

Таблиця 7.1. Заходи, що передбачені Планом заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків 59

Таблиця 8.1. Характеристика методів, застосованих для підготовки Звіту про СЕО Плану заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади 63

Таблиця 9.1. Показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Плану заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Тростянецької територіальної громади для довкілля, у тому числі для здоров'я населення 67

Перелік рисунків

Рисунок 2.1 Картосхема Тростянецької сільської територіальної громади 25

Рисунок 2.2 Функціональне зонування (територія Смарагдової мережі UA0000332 Dniester river valley in Lviv region) в межах Тростянецької сільської громади 33

Рисунок 2.3 Гендерна структура населення Тростянецької сільської територіальної громади 36

ВСТУП

Резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25.09.2015 №70/1 були проголошені глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року. Для забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави, досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав і свобод людини і громадянина Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30.09.2019р. регламентовано підтримку досягнення глобальних цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки вітчизняного розвитку. Зазначене результувалося прийняттям низки міжнародних та національних нормативно-правових документів, згідно із якими планувальні та проєктні рішення мають супроводжуватися оцінками екологічних наслідків їх реалізації.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» такій оцінці підлягає План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року (далі –План заходів).

План заходів зорієнтовані на розвиток сучасної згуртованої громади з екологічно чистою територією, комфортної та безпечної для ведення бізнесу та проживання, гостинної для поціновувачів активного і пасивного відпочинку.

Стратегія громади та План заходів відповідають засадам екологічної політики України, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» та Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року». Стратегію та План заходів також узгоджено з пріоритетами і цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня: Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки (затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695) та Стратегією розвитку Львівської області на період 2021-2027 роки (затверджено рішенням сесії Львівської обласної ради від 24.12.2019 № 948).

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка (далі – SEO) – це процедура визначення, опису та оцінювання можливих негативних наслідків виконання та реалізації документів державного планування (далі – ДДП) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Метою SEO є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, сприяння інтеграції екологічних міркувань і підготовку документів державного планування з метою досягнення сталого розвитку. Це системний та комплексний інструмент оцінки, що підтримує та інформує про процес прийняття управлінських рішень суб'єктами діяльності, які можуть мати можливі екологічні наслідки.

SEO здійснюється на засадах законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Крім того, Звіт про СЕО Стратегії та Плану заходів містить опис впливу реалізації ДДП на здоров'я населення громади. Утім, його здійснення було дещо утрудненим зважаючи на відсутність в Україні нормативно-методичної документації з питань стратегічної екологічної оцінки ймовірних наслідків виконання документів державного планування на здоров'я населення. Разом з тим, при підготовці Звіту про СЕО Стратегії та Плану заходів було проаналізовано ризики виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. За результатами аналізу констатовано відсутність підстав для виникнення у громаді соціальних конфліктів, оскільки процес розробки Плану заходів відбувався публічно та прозоро (через офіційний веб-сайт було повідомлено про початок роботи над проектом Стратегії та Плану заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи, оприлюднено на офіційному веб-сайті сільської ради проекти Плану заходів, організовано їх громадське обговорення). Відтак План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади, та зорієнтовані на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року розроблено з врахуванням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. №296, а також враховано аспекти, передбачені Методичними рекомендаціями щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації, затвердженими наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 18.10.2023 №705.

Звіт про СЕО Стратегії та Плану заходів складено Тростянецькою сільською радою, відповідно до ст.11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Під час проведення СЕО Плану заходів було оприлюднено заяву про визначення обсягів СЕО на офіційному веб-сайті Тростянецької сільської ради за посиланням <https://rada-trostyans.gov.ua/> та у сільських населених пунктах - у трьох публічних місцях (на дошках оголошень органу місцевого самоврядування). Зауваження та пропозиції від громадськості під час громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили.

Заяву про визначення обсягів СЕО та повідомлення про її оприлюднення внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки з метою проведення консультацій та отримання зауважень і пропозицій від Департаменту екології та природних ресурсів ЛОДА та Департаменту охорони здоров'я ЛОДА. При підготовці Звіту про СЕО Плану заходів було враховано пропозиції департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації (Від 05.03.2026 року № 31-1674/0/2-26), зокрема щодо врахування того, що реалізація заходів, щодо яких розробляється стратегічна екологічна оцінка, повинна відбуватись з дотриманням чинних нормативних документів.

РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення Тростянецької сільської територіальної громади в результаті впровадження Плану заходів. Тож об'єктом аналізу є стратегічні цілі, оперативні цілі та завдання Плану заходів на період до 2027 року.

Стратегічне бачення розвитку Тростянецької сільської територіальної громади буде досягатись завдяки реалізації восьми стратегічних цілей:

1. Конку rentно-спроможна економіка.
2. Розвиток соціальної сфери.
3. Якісне життя.
4. Туристична привабливість.
5. Чисте довкілля.
6. Муніципальна інфраструктура та послуги.
7. Безпечне і безбар'єрне середовище.
8. Сталий розвиток території.

Стратегічні цілі дають відповідь на запитання, що необхідно зробити, щоб досягти бачення розвитку громади. Кожна стратегічна ціль включає оперативні цілі, які містять конкретні завдання.

В рамках першої стратегічної цілі, виділені такі ключові оперативні цілі: 1.1. Розвиток підприємництва, 1.2. Підвищення рівня інвестиційної привабливості. 1.3. Розвиток сільського господарства.

Досягнення оперативних цілей стратегічної цілі 1 передбачається через реалізацію однієї програми місцевого розвитку на загальну суму 420 тис. грн, яка включає 9 заходів та 1 проєкт.

В рамках другої стратегічної цілі виділені такі ключові оперативні цілі: 2.1. Розвиток мережі соціальних послуг, 2.2. Забезпечення житлом дітей-сиріт та осіб з їх числа, 2.3. Підтримка людей похилого віку та осіб з інвалідністю, 2.4. Підтримка внутрішньо-переміщених осіб, 2.5 Підтримка ветеранів та членів їх сімей.

Досягнення оперативних цілей стратегічної цілі 2 передбачається через реалізацію 6 програм місцевого розвитку, які включають 15 заходів та 1 проєкт на загальну суму 18644,4 тис. грн.

Стратегічна ціль 3 досягається через реалізацію таких оперативних цілей: 3.1. Покращення якості медичних послуг та охорони здоров'я, 3.2. Розвиток освіти, 3.3. Дозвілля (спорт, культура, простори, активності).

Досягнення оперативних цілей стратегічної цілі 3 передбачається через реалізацію 5 програм місцевого розвитку, які включають 31 захід та 20 проєктів на загальну суму 41129,9 тис. грн.

Стратегічну ціль 4 буде досягнуто шляхом впровадження наступних оперативних цілей: 4.1. Розвиток туристичної інфраструктури, 4.2. Популяризація туристичного потенціалу громади, 4.3. Збереження і використання природних та культурних ресурсів, 4.4. Підтримка підприємництва та зайнятості у туристичній сфері.

Досягнення оперативних цілей стратегічної цілі 4 передбачається через реалізацію 3 програми місцевого розвитку, які включають 19 заходів на загальну суму 540,00 тис. грн.

Стратегічна ціль 5 досягається через реалізацію оперативної цілі: 5.1. Управління побутовими відходами, 5.2. Збереження та відновлення природних ресурсів громади, 5.3. Підвищення екологічної свідомості населення.

Досягнення оперативних цілей стратегічної цілі 5 передбачається через реалізацію 4 програм місцевого розвитку, які включають 7 заходів та 2 проекти на загальну суму 6870,00 тис. грн.

Стратегічна ціль 6 досягається через реалізацію оперативної цілі: 6.1. Модернізація та розвиток інженерної інфраструктури, 6.2. Поліпшення транспортної та дорожньої інфраструктури, 6.3. Впровадження енергоефективних та “розумних” рішень, 6.4. Підвищення якості комунальних послуг.

Досягнення оперативних цілей стратегічної цілі 6 передбачається через реалізацію 5 програм місцевого розвитку, які включають 14 заходів та 21 проект на загальну суму 50409,9 тис. грн

Стратегічна ціль 7 досягається через реалізацію оперативної цілі: 7.1. Підвищення рівня громадськості безпеки в громаді, 7.2. Розвиток системи цивільного захисту та готовності громади до надзвичайних ситуацій, 7.3. Формування безбар’єрного середовища для всіх груп населення.

Досягнення оперативних цілей стратегічної цілі 7 передбачається через реалізацію 4 програм місцевого розвитку, які включають 12 заходів та 2 проекти на загальну суму 7350,00 тис. грн.

Стратегічна ціль 8 досягається через реалізацію оперативної цілі: 8.1. Планування розвитку території, 8.2. Цифровізація та підвищення якості управління громадою.

Досягнення оперативних цілей стратегічної цілі 8 передбачається через реалізацію 4 програм місцевого розвитку, які включають 8 заходів на загальну суму 3571,9 тис. грн.

Отже, структура цілей складається із 8 стратегічних цілей, 27 оперативних цілей та 105 завдань. (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
1. Конкурентно-спроможна економіка	1.1. Розвиток підприємництва	1.1.1. Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва
		1.1.2. Стимулювання трансферу технологій
		1.1.3. Сприяння місцевим підприємцям у вирішенні їх поточних проблем
	1.2. Підвищення рівня інвестиційної привабливості	1.2.1. Створення інвестиційного паспорту
		1.2.2. Участь у виставково-ярмаркових заходів, спрямованих на просування інвестиційного потенціалу громади
	1.3. Розвиток сільського господарства	1.3.1. Підтримка фермерства
		1.3.2. Стимулювання сільськогосподарської кооперації
		1.3.3. Покращення якості ґрунтів
		1.3.4. Впровадження сучасних агротехнологій
	2. Розвиток соціальної сфери	2.1. Розвиток мережі соціальних послуг
2.1.2. Функціонування центру надання соціальних послуг		
2.2. Забезпечення житлом дітей-сиріт та осіб з їх числа		2.2.1. Щорічне забезпечення житлом дітей-сиріт
		2.2.2. Створення та розвиток патронатних сімей
		2.2.3. Розвиток сімейних форм виховання
2.3. Підтримка людей похилого віку та осіб з інвалідністю		2.3.1. Підвищення якості життя людей похилого віку
		2.3.2. Зменшення соціальної ізоляції
		2.3.3. Покращення доступу до інфраструктури без бар’єрів
		2.3.4. Створення будинків підтриманого проживання, стаціонарного догляду та інших установ для підтримки людей похилого віку та осіб з інвалідністю

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
	2.4. Підтримка внутрішньо-переміщених осіб	2.3.5. Надання адресних допомог
		2.4.1. Відновлення та модернізація приміщень, що можуть бути використані для розміщення ВПО
	2.5. Підтримка ветеранів	2.4.2. Надання адресних допомог
		2.5.1. Розвиток мережі ветеранських просторів
		2.5.2. Розвиток реабілітація ветеранів
3. Якісне життя	3.1. Покращення якості медичних послуг та охорони здоров'я	2.5.3. Надання адресних допомог
		3.1.1. Забезпечення скринінгу і ранньої діагностики окремих видів раку та моніторингу стану здоров'я пацієнтів з груп ризику
		3.1.2. Організація профілактичних та протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання появі та поширенню інфекційних хвороб, пов'язаних із наданням медичної допомоги .
		3.1.3. Забезпечення медичних закладів сучасним обладнанням, медичними матеріалами та фармацевтичною продукцією
		3.1.4. Оновлення матеріально-технічної бази у закладах охорони здоров'я (ПК, офісне обладнання, офісні та медичні меблі)
		3.1.5. Модернізація амбулаторій, фельдшерсько-акушерських пунктів. Ремонт приміщень, кабінетів, лабораторій, санвузлів, тощо.
		3.1.6. Реконструкція системи водопостачання та водовідведення у закладах охорони здоров'я
		3.1.7. Реконструкція системи газопостачання у закладах охорони здоров'я
		3.1.8. Реконструкція внутрішніх та зовнішніх мереж системи електропостачання
		3.1.9. Облаштування безпечних умов (протипожежний захист)
	3.2. Розвиток освіти	3.2.1. Модернізація освітніх закладів
		3.2.2. Впровадження інклюзивної освіти
		3.2.3. Підтримка позашкільної освіти та молодіжних ініціатив
		3.2.4. Діджиталізація освіти, її матеріально-технічне та кадрове забезпечення
		3.2.5. Безперешкодний доступ до якісної освіти-шкільні автобуси
		3.2.6. Облаштування безпечних умову закладах освіти (протипожежний захист).
		3.2.7. Забезпечення доступу до якісного та безпечного харчування шляхом розвитку сучасної інфраструктури їдалень(харчоблоків).
		3.2.8. Модернізація інфраструктури шляхом впровадження заходів з енергозбереження.
		3.2.9. Будівництво, реконструкція та ремонт спортивної інфраструктури.
		3.2.10. Облаштування захисних споруд цивільного захисту (укриттів) у закладах освіти.
3.2.11. Проведення благоустрою подвір'я навчальних закладів з метою створення безпечного, комфортного та сучасного освітнього		

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
		середовища
	3.3. Дозвілля (спорт, культура, простори, активності)	3.3.1 Підвищення якості та доступності культурних послуг.
		3.3.2 Модернізація та відновлення закладів культури
		3.3.3 Оновлення матеріально-технічної бази культурних установ
		3.3.4 Розширення можливостей заради спортивних потреб, дозвілля та здорового способу життя мешканців громади
		3.3.5 Розвиток молодіжного центру
		3.3.6 Розвиток спортивної інфраструктури
		3.3.7 Підтримка культурних, спортивних заходів та молодіжних ініціатив
4. Туристична привабливість	4.1. Розвиток туристичної інфраструктури	4.1.1. Створення та облаштування туристичних маршрутів і зон відпочинку
		4.1.2 Розвиток транспортної та сервісної інфраструктури (паркування, навігація, санітарні зони, заклади розміщення)
		4.1.3 Встановлення туристичних вказівників, інформаційних стендів і карт
	4.2. Популяризація туристичного потенціалу громади	4.2.1 Розроблення та впровадження бренду громади
		4.2.2 Проведення рекламних кампаній, фестивалів, туристичних подій
		4.2.3 Створення офіційного туристичного сайту або онлайн-платформи
	4.3. Збереження і використання природних та культурних ресурсів	4.3.1 Відновлення об'єктів історико-культурної спадщини
		4.3.2. Розширення мережі туристично-рекреаційних об'єктів, включаючи відновлення дендропарку
		4.3.3 Підтримка розвитку сільського, зеленого, етно- та еко-туризму
		4.3.4. Відродження традиційних місцевих ремесел та історико-культурних ареалів
	4.4 Підтримка підприємництва та зайнятості у туристичній сфері	4.4.1 Стимулювання створення нових бізнесів у сфері туризму
		4.4.2 Розроблення механізмів партнерства громади, бізнесу та громадських організацій
5. Чисте довкілля	5.1. Управління побутовими відходами	5.1.1 Організація системи збирання, вивезення та утилізації твердих побутових відходів
		5.1.2 Придбання спеціалізованої техніки (сміттевозів, контейнерів)
		5.1.3 Впровадження системи роздільного збирання та сортування відходів
	5.2 Збереження та відновлення природних ресурсів громади	5.2.1 Проведення заходів з охорони водних об'єктів, лісів, парків і зелених зон
		5.2.2 Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ
		5.2.3 Озеленення населених пунктів, благоустрій територій
	5.3 Підвищення екологічної свідомості населення	5.3.1 Проведення екологічних освітніх кампаній, конкурсів, шкільних проєктів
		5.3.2 Поширення інформації про екологічні

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
		ініціативи через соцмережі
6. Муніципальна інфраструктура та послуги	6.1 Модернізація та розвиток інженерної інфраструктури	6.1.1 Будівництво, реконструкція та ремонт систем водопостачання і водовідведення
		6.1.2 Заміна застарілих мереж, насосних станцій, будівництво нових свердловин і резервуарів
		6.1.3 Модернізація системи електро-, газо- та тепlopостачання із впровадженням енергоощадних технологій
		6.1.4 Будівництво, реконструкція, ремонт дитячих майданчиків
		6.1.5 Будівництво мереж вуличного освітлення
	6.2 Поліпшення транспортної та дорожньої інфраструктури	6.2.1. Ремонт та утримання доріг місцевого значення, комунальних доріг, мостів та тротуарів
		6.2.2. Забезпечення транспортної доступності до віддалених населених пунктів
		6.2.3. Облаштування зупинок, пішохідних переходів, вело доріжок, містків
	6.3. Впровадження енергоефективних «розумних» рішень та	6.3.1 Модернізація систем вуличного освітлення на енергоощадні технології
		6.3.2 Встановлення інтелектуальних систем обліку споживання ресурсів
		6.3.3 Використання альтернативних джерел енергії в комунальній сфері
		6.3.4 Підвищення енергоефективності в громадських будівлях (заміна вікон, утеплення фасадів, тощо)
	6.4. Підвищення якості комунальних послуг	6.4.1 Оптимізація діяльності комунальних підприємств, підвищення продуктивності надання послуг
		6.4.2 Придбання комунальної техніки та обладнання
		6.4.3 Проведення благоустрою та впорядкування кладовищ громади, включаючи встановлення огорожі, облаштування території та забезпечення належного утримання
7. Безпечне та безбар'єрне середовище	7.1 Підвищення рівня громадської безпеки в громаді	7.1.1 Встановлення систем відеоспостереження у громадських місцях
		7.1.2 Створення пожежно-рятувальних підрозділів
		7.1.3 Забезпечення пожежно-рятувальних підрозділів необхідною технікою та обладнанням
		7.1.4 Розвиток співпраці з поліцією, службами ДСНС, медичними закладами
	7.2 Розвиток системи цивільного захисту та готовності громади до надзвичайних ситуацій	7.2.1 Облаштування захисних споруд (укриттів, пунктів обігріву)
		7.2.2 Створення резервів пального, води, продовольства та медичних засобів
		7.2.3 Забезпечення готовності систем оповіщення і зв'язку цивільного захисту громади
	7.3 Формування безбар'єрного середовища для всіх груп населення	7.3.1 Облаштування пандусів, понижених бордюрів, тактильних доріжок
		7.3.2 Адаптація громадських будівель, шкіл, лікарень, ЦНАПів для людей з інвалідністю
		7.3.3 Створення безбар'єрних маршрутів в населених пунктах

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
8. Сталий розвиток території	8.1 . Планування розвитку території	8.1.1 Оновлення та виготовлення містобудівної документації
		8.1.2 Виготовлення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади
		8.1.3 Розвиток земельних відносин та виготовлення документації із землеустрою на території громади
		8.1.4 Інвентаризація земельних ділянок та об'єктів нежитлової нерухомості
	8.2 Цифровізація та підвищення якості управління громадою	8.2.1. Цифровізація діяльності органів місцевого самоврядування
		8.2.2. Забезпечення якісних адміністративних послуг
		8.2.3. Використання сучасних маркетингових інструментів для просування інтересів громади
		8.2.4. Створення комфортних і функціональних умов для надання адміністративних та управлінських послуг (придбання сучасної комп'ютерної техніки, периферійного обладнання, офісних меблів; оновлення робочих місць для забезпечення швидкої та якісної роботи служб, проведення поточних ремонтів приміщень ; облаштування зон очікування та консультацій для громадян)
		8.2.5 Створення умов для доступу населення до послуг сервісного центру МВС

Відповідно до Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року вона спрямована на досягнення низки стратегічних цілей:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально економічного розвитку України;

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально економічний розвиток та здоров'я населення;

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (далі - стратегічні цілі державної екологічної політики), представлено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку та Плану заходів з реалізації стратегії Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії							
	1. Конку rentно-спроможна економіка	2. Розвиток соціальної сфери	3. Якісне життя	4. Туристична привабливість	5. Чисте довкілля	6. Муніципальна інфраструктура та послуги	7. Безпечне і безбар'єрне середовище	8. Сталий розвиток території
1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	++	++	++	+	++	++	+	++
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	++	+	++	++	++	+	+	+
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України	++	+	++	+	++	++	++	+
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	+	+	++	+	++	+	+	++
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління	0	+	++	0	++	++	0	+

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ - цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;
- + - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються, зокрема на рівні оперативних цілей та завдань;
- 0 - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні по відношенню одні до одних;
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей державної екологічної політики;
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним.

Стратегічна ціль 1 «**Конкурентно-спроможна економіка**» узгоджується з державною екологічною політикою, оскільки передбачає розвиток підприємництва, інвестицій та сільського господарства з урахуванням принципів сталого розвитку, раціонального використання ресурсів, відновлення земель та поширення екологічно відповідальних практик господарювання. Аналіз свідчить, що ця ціль Стратегії та її оперативні цілі й стратегічні цілі державної екологічної політики узгоджуються. Оперативна ціль 1.1 «Розвиток підприємництва» сприятиме формуванню екологічних цінностей через підвищення поінформованості бізнесу, прозорість регуляторної політики та підтримку локального виробництва і споживання. Створення інвестиційного середовища відповідно до оперативної цілі 1.2 «Підвищення рівня інвестиційної привабливості» реалізовуватиметься з урахуванням екологічних обмежень та потенціалу територій сприяє сталому використанню природних ресурсів. Безпосередньо сприятиме формуванню екологічних цінностей та сталого виробництва через раціональне землекористування та впровадження екологічно безпечних агропрактик реалізація заходів оперативної цілі 1.3 «Розвиток сільського господарства».

Оперативні цілі та заходи стратегічної цілі «Конкурентоспроможна економіка» є узгодженими з державними стратегічними цілями екологічної політики України та спрямовані на формування економіки громади, що поєднує конкурентоспроможність, інноваційність та екологічну відповідальність, спрямовані на розвиток підприємництва, інвестицій та сільського господарства з урахуванням принципів сталого розвитку, екологічної відповідальності та раціонального використання природних ресурсів. Стратегічна ціль повністю узгоджується з цілями 1,2,3 та опосередковано узгоджується з цілями 1 державної екологічної політики та є нейтральною до решти цілей.

Стратегічна ціль 2 «**Розвиток соціальної сфери**» узгоджується з цілями Державної екологічної політики, оскільки спрямована на підвищення якості життя населення, розвиток доступних соціальних послуг, формування відповідального ставлення до використання ресурсів, створення безпечного та інклюзивного середовища, що є складовими сталого розвитку.

Реалізація оперативної цілі 2.1 «Розвиток мережі соціальних послуг» через розвиток локальної мережі соціальних послуг сприяє зменшенню транспортної мобільності населення, раціональному використанню ресурсів та формуванню відповідального споживання соціальних і освітніх послуг, що забезпечить зменшення екологічного навантаження. «Забезпечення житлом дітей-сиріт та осіб із їх числа» (оперативна ціль 2.2) сприятиме соціальній стабільності та формує засади сталого споживання житлових ресурсів і відповідального використання житлового фонду. Підтримка людей похилого віку та осіб з інвалідністю шляхом розвитку догляду за місцем проживання та безбар'єрного середовища зменшує потребу в додаткових ресурсах і пересуванні, що відповідає принципам сталого споживання. Підтримка внутрішньо переміщених осіб (оперативна ціль 2.4) шляхом відновлення та модернізації приміщень для розміщення ВПО сприятиме повторному використанню існуючої забудови, що також відповідає принципам сталого споживання ресурсів. Підтримка ветеранів та членів їх сімей (оперативна ціль 2.5) шляхом розвитку соціальної підтримки та реабілітації ветеранів сприятиме сталому розвитку громади, збереженню людського потенціалу та відповідальному використанню соціальних ресурсів.

Оперативні цілі та заходи Стратегічної цілі 2 «Розвиток соціальної сфери» повністю узгоджуються з ціллю 1 та опосередковано узгоджуються з решту стратегічними цілями Державної екологічної політики, оскільки спрямовані на раціональне використання соціальної інфраструктури, розвиток локальних послуг, повторне використання ресурсів, створення інклюзивного середовища та підвищення якості життя населення на засадах сталого розвитку.

Стратегічні цілі 3 «**Якісне життя**» реалізується через раціональне використання ресурсів, енергоефективність, зменшення негативного впливу на довкілля, формування екологічно відповідальної поведінки населення та покращення умов життя. Оперативна 3.1. «Покращення якості медичних послуг та охорони здоров'я» через реалізацію заходів відповідно до Плану

заходів сприятиме сталому використанню ресурсів, зменшенню втрат енергії та покращенню санітарно-екологічних умов. Оперативна ціль 3.2. Розвиток освіти реалізовуватиметься шляхом формування екологічної свідомості з дитинства, впровадження принципів енергоефективності та сталого розвитку в освітній інфраструктурі. Такі дії відповідають принципам сталого споживання енергії, зменшення викидів і підвищення екологічної відповідальності громади.

Оперативна ціль 3.3. Дозвілля (спорт, культура, активності) реалізовуватиметься через створення безпечних, комфортних і доступних громадських просторів; раціональне використання будівель і територій; модернізацію об'єктів культури та спорту без шкоди для довкілля. Це сприяє зниженню соціального та екологічного навантаження, популяризації здорового способу життя і відповідального використання ресурсів.

Стратегічна ціль 3 «Якісне життя» та визначені в її межах оперативні цілі й завдання є логічно та змістовно узгодженими зі стратегічними цілями державної екологічної політики України та спрямовані на створення безпечного, здорового й комфортного середовища проживання населення Тростянецької сільської територіальної громади на засадах сталого розвитку.

Стратегічна ціль 4 «Туристична привабливість» сприятиме формуванню екологічної свідомості, раціонального використання природних і культурних ресурсів, розвитку сталого туризму та відповідального споживання туристичних послуг, що повністю відповідає стратегічній цілі Державної екологічної політики. Оперативна ціль 4.1 «Розвиток туристичної інфраструктури» зробить внесок у реалізацію екологічної політики шляхом розвитку екологічно відповідального та пізнавального туризму, популяризації природної та культурної спадщини без шкоди довкіллю, формування культури сталого споживання туристичних послуг. Оперативна ціль 4.2 «Популяризація туристичного потенціалу громади» реалізовуватиметься через поширення екологічних цінностей через бренд громади, підвищення обізнаності про сталий туризм і відповідальне споживання, залучення мешканців і туристів до збереження довкілля. Оперативна ціль 4.3 «Збереження і використання природних та культурних ресурсів» реалізуватиметься шляхом збереження природної та культурної спадщини як основи сталого розвитку, поєднання охорони довкілля з економічною діяльністю, підтримка традиційних екологічно дружніх видів господарювання та ремесел. Оперативна ціль 4.4. «Підтримка підприємництва та зайнятості у туристичній сфері» реалізовуватиметься через розвиток «зеленого» та креативного підприємництва, стимулювання послуг у туризмі, формування відповідального бізнес-середовища.

Стратегічна ціль 4 «Туристична привабливість» та визначені в її межах оперативні цілі й завдання є повністю узгодженими зі стратегічною ціллю 2 державної екологічної політики України, опосередковано узгоджуються з цілями 1,3,4 державної екологічної політики, є нейтральними до 5 цілі, та спрямовані на розвиток туризму в Тростянецькій сільській територіальній громаді на засадах екологічної відповідальності, збереження природної та культурної спадщини й сталого використання ресурсів.

Стратегічна ціль 5 «Чисте довкілля» безпосередньо реалізує державний пріоритет формування екологічних цінностей та засад сталого споживання і виробництва через поєднання інфраструктурних рішень (управління відходами), природоохоронних заходів (збереження ресурсів) та просвітницької діяльності (екологічна свідомість населення). Оперативна ціль 5.1 «Управління побутовими відходами» спрямована на впровадження принципів сталого споживання, мінімізацію утворення відходів та належне поводження з ними. Оперативна ціль 5.2 «Збереження та відновлення природних ресурсів громади» спрямована на раціональне використання природних ресурсів і відновлення екосистем — ключовий елемент сталого розвитку.

Оперативна ціль 5.3 «Підвищення екологічної свідомості населення» безпосередньо реалізує завдання формування екологічних цінностей у суспільстві.

Стратегічна ціль 5 «Чисте довкілля» та передбачені нею оперативні цілі і завдання є повністю узгодженими зі стратегічними цілями державної екологічної політики України та спрямовані на

створення безпечного, чистого та екологічно збалансованого середовища проживання на території Тростянецької сільської територіальної громади на засадах сталого розвитку.

Стратегічна ціль 6 «**Муніципальна інфраструктура**» безпосередньо реалізує положення Державної екологічної політики через розвиток інженерної, транспортної та енергоефективної інфраструктури із застосуванням принципів сталого розвитку. Оперативна ціль 6.1 «Модернізація та розвиток інженерної інфраструктури» спрямована на забезпечення населення якісною питною водою, належне водовідведення та очищення стічних вод є складовою сталого споживання природних ресурсів і захисту довкілля. Оперативна ціль 6.2 «Поліпшення транспортної та дорожньої інфраструктури» реалізовуватиметься через розвиток якісної дорожньої інфраструктури з належним водовідведенням зменшує забруднення ґрунтів і водних об'єктів, сприяє безпечному та сталому користуванню територіями.

Стратегічна ціль 6 «Муніципальна інфраструктура» та передбачені в її межах оперативні цілі і завдання є узгодженими зі стратегічними цілями державної екологічної політики України та спрямовані на формування сучасної, ресурсоефективної та екологічно безпечної інфраструктури Тростянецької сільської територіальної громади на засадах сталого розвитку.

Стратегічна ціль повністю узгоджується з цілями 1,3,5 та опосередковано узгоджується з цілями 2,4 державної екологічної політики.

Стратегічна ціль 7 «**Безпечне і безбар'єрне середовище**» спрямована на створення безпечного, інклюзивного та стійкого середовища проживання, що безпосередньо відповідає принципам сталого розвитку, закладеним у Державній екологічній політиці. Оперативна ціль 7.1 «Підвищення рівня громадської безпеки в громаді» реалізовуватиметься через забезпечення громадської безпеки та запобігання надзвичайним ситуаціям, що сприятиме зменшенню ризиків для життя людей і довкілля, формуватиме відповідальне ставлення до використання ресурсів та інфраструктури. Оперативна ціль 7.2 «Розвиток системи цивільного захисту та готовності громади до надзвичайних ситуацій» реалізовуватиметься проведення заходів із запобігання наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що є складовою екологічної безпеки, та зменшить масштаби негативного впливу надзвичайної ситуації. Оперативна ціль 7.3 «Формування безбар'єрного середовища для всіх груп населення» є соціальною складовою сталого розвитку та формуватиме екологічні й гуманістичні цінності в суспільстві

Отже, стратегічна ціль 7 “Безпечне і безбар'єрне середовище” реалізуватиметься шляхом запобігання екологічним і техногенним ризикам, підвищення рівня громадської та цивільної безпеки, формування інклюзивного, безпечного і сталого середовища проживання та повністю узгоджується з ціллю 3 та опосередковано узгоджується з цілями 1,2,4 державної екологічної політики та є нейтральною цілі 5 державної екологічної політики України та спрямовані на створення безпечного, стійкого до ризиків та доступного для всіх мешканців середовища життєдіяльності Тростянецької сільської територіальної громади на засадах сталого розвитку. Стратегічна ціль 8 «**Сталий розвиток території**» узгоджується з ключовими стратегічними цілями державної екологічної політики України, зокрема щодо забезпечення сталого використання природних ресурсів, інтеграції екологічних вимог у процеси територіального планування, підвищення якості управління та розвитку цифрових інструментів управління територіями та спрямована на гармонійне поєднання економічного зростання, соціального розвитку та екологічної безпеки, раціональне використання земельних і природних ресурсів, планування території з урахуванням екологічних ризиків та кліматичних змін, забезпечення довгострокової збалансованості між потребами громади та охороною довкілля. Реалізація оперативної цілі 8.1 «Планування розвитку території» безпосередньо відповідає державній екологічній політиці в частині впровадження екосистемного та просторово-орієнтованого підходу до управління територіями, запобігання нераціональному використанню земельних ресурсів, збереження природних ландшафтів та мінімізації негативного впливу господарської діяльності на довкілля. Оперативна ціль 8.2 «Цифровізація та підвищення якості управління громадою» реалізуватиметься шляхом підвищення ефективності державного та місцевого управління, відкритості та

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ
 доступності екологічної інформації, впровадження сучасних цифрових рішень для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Таким чином, стратегічна ціль 8 «Сталий розвиток території» та передбачені нею оперативні цілі й завдання повністю узгоджуються з цілями 1 та 4 та опосередковано узгоджується з цілями 2,3 та 5 державної екологічної політики та спрямовані на забезпечення довгострокового, екологічно збалансованого розвитку Тростянецької сільської територіальної громади.

У Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженій Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р, визначено 12 стратегічних цілей для підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні:

- зменшення рівня промислового забруднення;
- створення ефективної системи хімічної безпеки;
- забезпечення раціонального використання природних ресурсів;
- досягнення «доброго» екологічного стану вод;
- забезпечення сталого лісового управління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату;
- створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами;
- підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні;
- посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату;
- стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;
- включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами;
- підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Тростянецької територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р (далі - стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки), представлено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки	Стратегічні цілі Стратегії							
	1.Конкурентно-спроможна економіка	2.Розвиток соціальної сфери	3.Якісне життя	4. Туристична привабливість	5. Чисте довкілля	6.Муніципальна інфраструктура та послуги	7. Безпечне і безбар'єрне середовище	8. Сталий розвиток території
1. Зменшення рівня промислового забруднення	++	0	0	+	++	++	++	+
2. Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	0	0	0	+	+	+	+
3. Забезпечення раціонального	++	+	0	++	++	++	+	++

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки	Стратегічні цілі Стратегії							
	1.Конкурентно-спроможна економіка	2.Розвиток соціальної сфери	3.Якісне життя	4. Туристична привабливість	5. Чисте довкілля	6.Муніципальна інфраструктура та послуги	7. Безпечне і безбар'єрне середовище	8. Сталий розвиток території
використання природних ресурсів								
4. Досягнення «доброго» екологічного стану вод	0	0	++	+	++	++	0	++
5. Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	0	0	0	+	++	+	0	++
6. Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами	0	+	++	0	++	++	0	++
7. Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	+	+	+	0	++	++	0	++
8. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні	+	0	+	++	++	+	0	+
9. Посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату	++	++	+	+	++	++	++	+
10. Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно	0	0	0	0	0	0	0	0

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки	Стратегічні цілі Стратегії							
	1.Конкурентно-спроможна економіка	2.Розвиток соціальної сфери	3.Якісне життя	4. Туристична привабливість	5. Чисте довкілля	6.Муніципальна інфраструктура та послуги	7. Безпечне і безбар'єрне середовище	8. Сталий розвиток території
визнаного державного кордону								
11. Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами	+	0	+	+	++	++	+	++
12. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату	+	++	++	+	++	+	++	++

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

++ - цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями Стратегії екологічної безпеки;

+ - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки опосередковано узгоджуються, зокрема на рівні оперативних цілей та завдань;

0 - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки нейтральні по відношенню одні до одних;

- - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки;

-- - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей цієї Стратегії.

Стратегічна ціль 1 «Конкурентно-спроможна економіка» спрямована на розвиток бізнесу, інвестицій та використання ресурсів із урахуванням принципів раціонального природокористування, екологічних обмежень та кліматичної стійкості. Вона повністю узгоджується з 3 та 9 стратегічними цілями Стратегії екологічної безпеки та опосередковано узгоджується з 7, 8, 11,12 цілями, та є нейтральною до решти цілей.

Стратегічна ціль 2 «Розвиток соціальної сфери» відповідає завданням підвищення соціальної стійкості до екологічних і кліматичних викликів. Соціальна сфера тісно пов'язана з екологічною безпекою, оскільки стан довкілля безпосередньо впливає на здоров'я населення та соціальний добробуд. Ця стратегічна ціль повністю узгоджується з цілями 9 і 12 Стратегії екологічної безпеки та опосередковано узгоджується з цілями 3,6,7, та є нейтральною до решти цілей.

Забезпечення якісного життя неможливе без безпечного довкілля, чистого повітря, води та комфортного життєвого середовища. Стратегічна ціль 3 «Якісне життя» спрямована на

підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення вразливості населення до наслідків зміни клімату. Вона повністю узгоджується з цілями 4,6,12 та опосередковано узгоджується з цілями 7,8,9,11, та є нейтральною до решти цілей.

Розвиток туризму ґрунтується на збереженні природних ресурсів, ландшафтів та екосистем. Стратегічна ціль 4 «Туристична привабливість» реалізовуватиметься з вимогами екологічно відповідального використання природного потенціалу шляхом збереження екосистем та розвитку рекреаційних територій. Стратегічна ціль повністю узгоджується з цілями 3,8 та опосередковано узгоджується з 1,4,5,9,11,12 цілями Стратегії екологічної безпеки та є нейтральною до решти цілей. Вона передбачає досягнення привабливості громади для туристів шляхом збереження архітектурної та культурної спадщини, біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду.

Стратегічна ціль 5 «Чисте довкілля» узгоджується або опосередковано узгоджується з усіма цілями Стратегії екологічної безпеки, тільки нейтральною є до 12 цілі. Ця стратегічна ціль є прямою реалізацією Стратегії екологічної безпеки на місцевому рівні, спрямована на зниження рівня забруднення, управління відходами, збереження водних та земельних ресурсів.

Розвиток інфраструктури з урахуванням кліматичних ризиків та принципів енергоефективності є ключовим напрямом адаптації до зміни клімату. Стратегічна ціль 6 «Муніципальна інфраструктура та послуги» повністю узгоджується з цілями 1,3,4,6,7,9,11 та опосередковано узгоджується з 2,5,8,12 цілями Стратегії екологічної безпеки та є нейтральною до цілі 10. Стратегічна ціль 6 «Муніципальна інфраструктура та послуги» спрямована на підвищення кліматичної стійкості інфраструктури, зменшення негативного впливу на довкілля, адаптація до екстремальних погодних явищ.

Формування безпечного середовища передбачає запобігання екологічним і техногенним ризикам та захист населення. Стратегічна ціль 7 «Безпечне і безбар'єрне середовище» повністю узгоджується з цілями 1,9,12 та опосередковано узгоджується з 2,3,11 цілями Стратегії екологічної безпеки та є нейтральною до інших цілей. Стратегічна ціль 7 «Безпечне і безбар'єрне середовище» спрямована на зменшення екологічних і техногенних ризиків, адаптацію до кліматичних загроз і реагування на надзвичайні ситуації, є соціальною складовою сталого розвитку та кліматичної справедливості.

Стратегічна ціль 8 «Сталий розвиток території» спрямована на економічний розвиток, соціальну стабільність із збереженням довкілля. Вона повністю узгоджується з цілями 3,4,5,6,7,11,12 та опосередковано узгоджується з 1,2,8,9 цілями Стратегії екологічної безпеки та є нейтральною до цілі 10. Стратегічна ціль 8 «Сталий розвиток території» спрямована на інтеграцію екологічних і кліматичних факторів у просторове планування, підвищення ефективності екологічного управління та моніторингу.

Стратегія розвитку та План заходів з її реалізації Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року є узгодженими зі Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, оскільки:

- інтегрує екологічну та кліматичну складову у всі стратегічні та операційні цілі;
- спрямована на зменшення екологічних ризиків і підвищення стійкості громади;
- забезпечує реалізацію принципів сталого розвитку на місцевому рівні.

Реалізація Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року сприятиме виконанню Державної Стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки проведено у таблиці 1.4.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років проведено у таблиці 1.5.

Таблиця 1.4 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

<p>Стратегічні та оперативні цілі Державної Стратегії розвитку на 2021 - 2027 року</p> <p>Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року</p>	<p>1.Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному.</p>	<p>1.1. Забезпечення інтегрованого розвитку території з урахуванням інтересів майбутніх поколінь</p>	<p>1.2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних по слугах</p>	<p>1.3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення</p>	<p>2. Підвищення рівня конкурентноспроможнос ті регіонів</p>	<p>2.1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів</p>	<p>2.2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка</p>	<p>3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування</p>	<p>3.1. інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС</p>	<p>3.2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями</p>
1. Конкурентно-спроможна економіка	+	+	+	+	+		+			
1.1. Розвиток підприємництва	+	+								
1.2. Підвищення рівня інвестиційної привабливості	+	+			+		+			
1.3. Розвиток сільського господарства	+	+								
2. Розвиток соціальної сфери	+	+	+	+				+		+
2.1. Розвиток мережі соціальних послуг	+	+	+	+				+		+
2.2. Забезпечення житлом дітей-сиріт та осіб із їх числа	+	+	+							
2.3. Підтримка людей похилого віку та осіб з інвалідністю	+	+	+					+		+
2.4. Підтримка внутрішньо-переміщених осіб	+	+	+	+						

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

2.5. Підтримка ветеранів	+	+	+	+				+		+
3. Якісне життя	+	+	+					+		+
3.1. Покращення якості медичних послуг та охорони здоров'я	+	+	+					+		+
3.2. Розвиток освіти	+	+	+					+		+
3.3 Дозвілля (спорт, культура, простори, активності)	+	+						+		+
4. Туристична привабливість	+	+	+		+		+			
4.1.Розвиток туристичної інфраструктури	+	+			+		+			
4.2 Популяризація туристичного потенціалу громади	+	+			+		+			
4.3 Збереження і використання природних та культурних ресурсів	+	+	+		+		+			
4.4 Підтримка підприємництва та зайнятості у туристичній сфері										
5. Чисте довкілля	+	+								
5.1 Управління побутовими відходами										
5.2 Збереження та відновлення природних ресурсів громади	+	+								
5.3 Підвищення екологічної свідомості населення	+	+								
6. Муніципальна інфраструктура та послуги					+	+				
6.1 Модернізація та розвиток інженерної інфраструктури					+	+				
6.2 Поліпшення транспортної та дорожньої інфраструктури					+	+				
6.3. Впровадження енергоефективних та «розумних» рішень					+	+				

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

6.4. Підвищення якості комунальних послуг										
7. Безпечне і безбар'єрне середовище	+		+		+	+				
7.1. Підвищення рівня громадської безпеки в громаді	+		+		+	+				
7.2. Розвиток системи цивільного захисту та готовності громади до надзвичайних ситуацій	+		+		+	+				
7.3. Формування безбар'єрного середовища для всіх груп населення	+		+							
8. Сталий розвиток території	+	+	+		+	+		+	+	
8.1. Планування розвитку території					+	+		+	+	
8.2. Цифровізація та підвищення якості управління громадою	+	+	+					+	+	

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку та плану заходів з її реалізації Тростянецької сільської територіальної громади до 2027 року Оновленій Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки засвідчує їх співпадіння зі змістом трьох стратегічних цілей ДСРР.

Стратегічна ціль 1 «Конкурентно-спроможна економіка» Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року та завдання й заходи Плану заходів з її реалізації прямо співвідносяться зі стратегічною ціллю 1 Державної стратегії та частково – 2. Стратегічна ціль 2 «Розвиток соціальної сфери» повністю узгоджується з ціллю 1 та частково – з ціллю 3. Стратегічна ціль 3 «Якісне життя» повністю узгоджується з цілями 1 та 3. Стратегічна ціль 4 «Туристична привабливість» повністю узгоджується з цілями 1 та 2. Стратегічна ціль 5 «Чисте довкілля» узгоджується з ціллю 1. Стратегічна ціль 6 «Муніципальна інфраструктура та послуги» повністю узгоджується з ціллю 2. Стратегічна ціль 7 «Безпечне та безбар'єрне середовище» повністю узгоджується з цілями 1 та 2. Стратегічна ціль 8 «Сталий розвиток» узгоджується з цілями 1, 2 та 3.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Тростянецька сільська територіальна громада Стрийського району Львівської області утворена відповідно до Закону України “Про добровільне об’єднання територіальних громад” з адміністративним центром у с.Тростянець. Тростянецька сільська рада Стрийського району Львівської області утворена 06 вересня 2015 року в рамках адміністративно-територіальної реформи 2015 року, та стала першою ОТГ на той час ще у Миколаївському районі. До складу територіальної громади увійшли такі сільські ради з населеними пунктами:

- Стільська сільська рада: с. Стільсько, с.Дуброва с. Ілів, с.Мала Воля, с.Велика Воля;
- Бродківська сільська рада: с. Бродки, с. Тростянець,с. Луб’яни, с.Глухівець, с.Суха Долина;
- Красівська сільська рада: с. Красів,с. Поляна;
- Тернопільська сільська рада: с. Тернопілля, с. Добряни;
- Демнянська сільська рада: с. Демня;
- селище Липівка Миколаївської міської ради;
- село Заклад Миколаївської міської ради.

Всього до складу громади увійшло 17 населених пунктів. Станом на 1 січня 2025 року громада налічує 7367 жителів. На сьогоднішній день громада налічує 7 старостинських округів – Стільський, Закладський, Демнянський, Липівський, Тернопільський, Красівський та Бродківський старостинські округи.

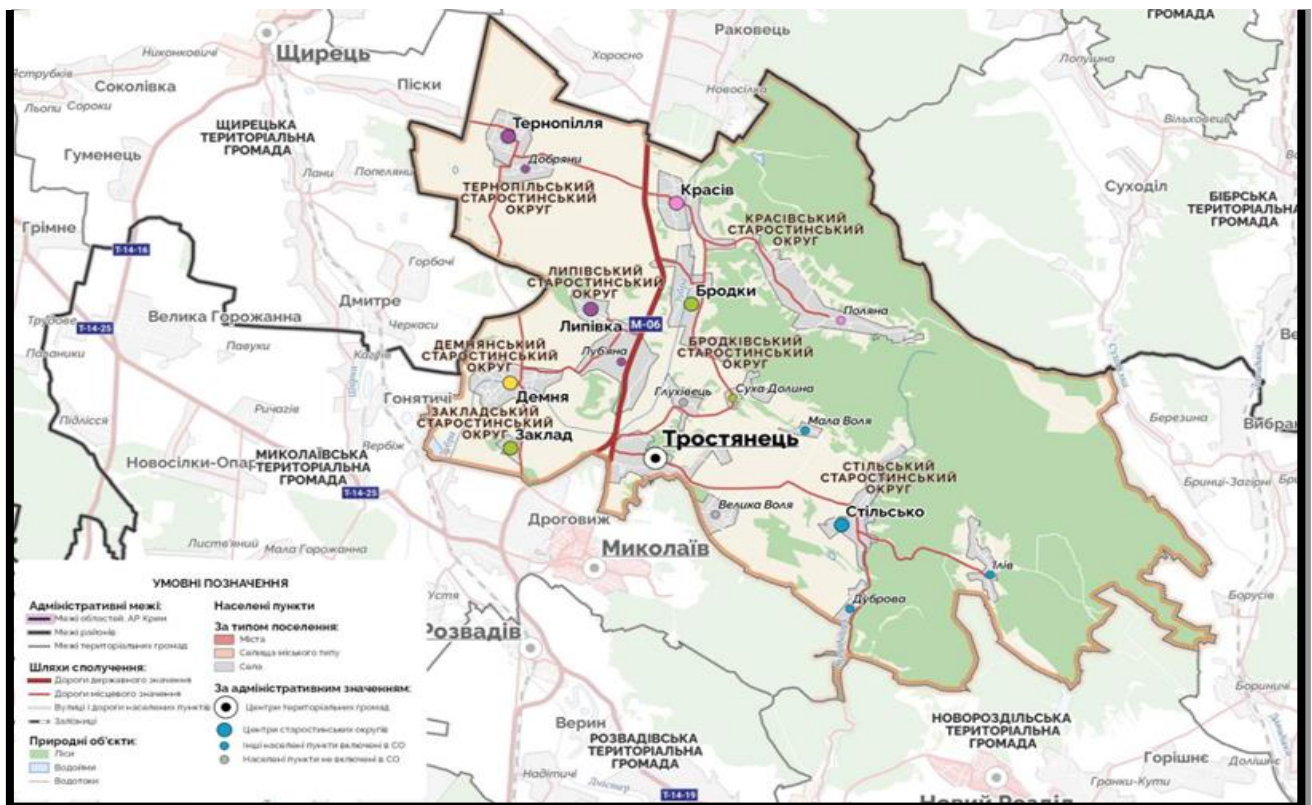

Рисунок 2.1 Картосхема Тростянецької сільської територіальної громади

Тростянецька сільська територіальна громада Стрийського району Львівської області (далі – Тростянецька ТГ) складає 187,6 км², що становить 0,8592 % від площі Львівської області, та 0,0311 % - площі України.

Також громада розташована на заході України у південно-східній частині Львівської області і має дуже різноманітний рельєф. Клімат Тростянецької ТГ атлантико-континентальний, з високою вологістю, помірно-теплим без засух літом, м'якою зимою.

На території громади знаходяться природні ресурси літотамнієві вапняки, мергелі, кварцові та глауконітові піски, глина (для виготовлення цегли і цементу). За спеціалізацією громада промислово-аграрна. Здійснюється видобуток будівельних матеріалів, зокрема будівельного піску, каменю, розведення риби, вирощування зерна, картоплі і овочів.

Велика кількість лісів та інших угідь задіяні під мисливські угіддя. На території Тростянецької ТГ працюють 3 лісових господарства.

Населені пункти Тростянецької ТГ знаходяться у долинах річок, а саме:

- р. Зубра – с. Демня, с. Бродки, с. Красів - р. Колодниця – с. Стільсько, с. Дуброва
- р. Іловець (Барвінка) – с. Ілів
- р. Дністер – 8 км від адміністративного центру Тростянецької ТГ.
- р. Прірва, р. Барбара, о. Без назви (с. Мала Воля)

Через Тростянецьку ТГ з півночі на південь пролягає автострада міжнародного значення М-06 Київ-Чоп (на м. Будапешт через м. Львів, Мукачєво і Ужгород) протяжністю 9,62 км. Дана автострада є основним сполученням громади із обласним центром (м. Львів), відстань до якого складає 35,4 км., а час добирання до міста становить 30 хв. Відстань від районного центру (м. Стрий) – 39,2 км., час добирання 40 хв.

Стан довкілля Тростянецької громади зумовлюється впливом промислових підприємств, впливом об'єктів інфраструктури населених пунктів, транзитного транспорту, що рухається транспортним коридором та методами ведення сільського і лісового господарства.

Виробничий сектор економіки Тростянецької сільської територіальної громади представлений підприємствами, які здійснюють економічну діяльність за такими видами діяльності: видобуток піску. Найбільші промислові виробники на території громади є: ТОВ «Ексінтєх», ТОВ «Торгівельна промислова компанія «Західінвест-Партнери», ТзОВ «Агробудсервіс», та ПРАТ «Миколаївцемент», який є найбільшим платником орендної плати, частка надходжень від якого становить 83 % усієї орендної плати. Попри те, в більшості випадків забруднення ґрунтового та рослинного покриву носять локальний характер, в громаді немає підприємств, які є найбільшими забруднювачами повітря, ґрунту, водних об'єктів у регіоні. Також варто врахувати, що значні площі громади покриті лісовою рослинністю, що позитивно впливає на екологічну ситуацію.

У Тростянецькій громаді, як і у більшості громад регіону, є проблема з обмеженням екологічних спостережень на власній території, зокрема недостатнього моніторингу якості поверхневих вод, атмосферних викидів. Громада молода, низка питань екологічного розвитку знаходилась, до її утворення, у компетенції районних органів, тому перед органом місцевого самоврядування стоять питання налагодження екологічного контролю у громаді.

Не менш важливим є відчуття мешканців щодо стану екології громади. Згідно соціологічного опитування мешканців громади (проведеного в рамках розробки Стратегії розвитку) серед найбільших проблем, які заважають розвитку громади на думку мешканців, 21,2% вказали засміченість довкілля, 24,1% - екологічні проблеми, 26,9% - зношеність інженерних мереж.

Ландшафтні особливості рельєфу. В геоморфологічному відношенні Тростянецька громада знаходиться в межах структурної височини Опілля, в лісовій зоні Прикарпаття.

Опілля являє собою частину Львівського плато з абсолютними висотами в межах району 340-405 метрів, яке характеризується розчленованим рельєфом, наявністю горбистих гряд, розмежованих широкими долинами річок.

Поверхня землі громади являє собою горбисту рівнину з уклоном у південно-східному напрямку. Відмітки поверхні землі коливаються від 260 до 320 м.

На території Тростянецької громади з північного заходу на південний схід простягаються дві геологічні структури: південно-західна окраїна Східно-Європейської платформи і Передкарпатський прогин.

У геологічній будові громади характерні верхньокрейдяні, верхньо- і середньоміоценові та четвертинні відклади. Відклади верхньокрейдяного віку представлені ясно-сірими і голубувато сірими мергелями, які перекриті зеленуватими глауконітовими пісковиками та кремовими мергелями, а верхньо- і середньо міоценові – глинами, пісками, пісковиками та вапняками.

Потужність товщі глауконітових пісків – 25-30 м. Верхня частина міоцену – тридцятиметровий шар вапняку, який перекритий сірими глинами з прошарком пісковиків. Потужність глин від 8 до 10 м. Четвертинні відклади мають повсюдне розташування, що представлені комплексом елювіальних, озерно-алювіальних, делювіальних відкладів. Елювій, який складається із щебеню і пісковиків, лежить шаром від 1,2 до 2 м на корінних породах міоцену.

Озерно-алювіальні відклади розповсюджені в долинах річок і представлені сіро-голубими та сіро зеленими глинами, пісками і галечниками. Сучасний алювій складає заплавні тераси річок і представлені пісками, супісками та суглинками потужністю від 2 до 6 метрів.

Вершини й схили горбів покриті товщею делювіальних лесовидних суглинків та супісків. У західній частині громади горби круто обриваються в заплави р. Зубри у вигляді гострокутних зубців. Місцевість має низинний, злегка розчленований ярами і балками, характер.

Передкарпаття являє собою рівнину, частина якої заболочена і часто заливається весняно-літніми водами внаслідок повеней і паводків. Рівнинне Передкарпаття на південному заході обмежене різким уступом – смугою передгір'я Карпат. Абсолютні висоти поверхні рельєфу тут коливаються від 240 до 300 метрів. Північна частина громади не становить труднощів для розвитку сільського господарства, прокладання транспортних шляхів. Територія громади гористий, частина вкрита лісами. Це сприяє будівництву промислових підприємств, сільськогосподарських об'єктів, житлових будинків тощо.

Кліматичні умови. Клімат Тростянецької громади, відповідно до його географічного положення є помірно вологий, перехідний від морського помірного до помірного континентального. Протягом року переважає помірне морське повітря з Атлантики, яке приносить взимку відлиги, хмарність і снігопади, а влітку – прохолоду і рясні дощі. Менше поширене континентальне помірне і тропічне повітря, яке влітку приносить різке потепління. Іноді проникають арктичні повітряні маси. Взимку вони викликають ясну морозну погоду, а влітку і восени – прохолодну з опадами.

Сумарна сонячна радіація за рік у громаді становить 93 ккал/см², ефективне випромінювання – 23 ккал/см², а радіаційний баланс - 40 ккал/см². Середньорічна температура +7,9°C. Абсолютний мінімум – -32,2°C, а абсолютний максимум – +37°C. Середньомісячні температури коливаються від -3,8°C в січні до +18,4°C у липні.

Опадів випадає 650 – 700 мм на рік, з них у зимовий період 150 мм (11%). Найбільше число опадів випадає у липні, серпні і вересні – по 83,1 мм (44 %).

Літом опади випадають у вигляді зливових дощів, які сильно впливають на режим рік.

Висота снігового покриву в середньому 10-12 см, інколи 25 – 40. Тривалість снігового покриву 60 – 80 діб на рік.

Насичені вологою повітряні маси переносяться західними і південно – західними вітрами, які переважають протягом року. Рідше вітри дмуть із півдня, півночі і сходу. На напрям вітрів у значній мірі впливають Карпатські гори. Середня швидкість вітрів 6,8 – 10,8 м/с.

Абсолютна вологість повітря досягає свого максимуму наприкінці липня. У громаді добре виражені пори року із певними ознаками вітрового режиму, ходу температури, кількості опадів, хмарності, умовами для сільськогосподарських робіт.

Весна починається в першій декаді березня і продовжується 2 – 2, 5 місяці. Цей період характеризується зменшенням хмарності та інтенсивним підвищенням температури повітря. Весна

завжди затяжна. Середньодобова температура $+4^{\circ}\text{C}$ - $+5^{\circ}\text{C}$. Вегетативний розвиток рослин настає після 15 квітня. Поряд з високими денними температурами в окремі роки спостерігаються в кінці травня - на початку червня нічні приморозки, які згубно діють на сади та сільськогосподарські рослини.

У весняний період збільшується кількість опадів, переважно в кінці квітня й на початку травня. Дощі весною випадають зливові.

Літо настає у третій декаді травня, переважно тепле і дощове, в середньому 3 – 3,5 місяці. Дощі випадають переважно зливові, розподіл їх по території району нерівномірний. Кількість днів з опадами в червні – 12, липні – 16, серпні – 14. У літній період температура зростає повільніше, ніж весною. Середня температура повітря за червень – серпень становить від $+20^{\circ}\text{C}$ до $+22^{\circ}\text{C}$, а максимальна (в липні) $+35^{\circ}\text{C}$. У кінці літа, на початку осені спостерігається теплий передосінній період тривалістю 20 – 25 днів із середньодобовою температурою $+10^{\circ}\text{C}$ - $+16^{\circ}\text{C}$.

Осінь характеризується значним пониженням температури повітря, ґрунту, збільшенням кількості дощових днів, хмарності і вологості повітря.

Кінець осені і початок зими характеризується переходом середньодобової температури через 0°C . У цей час спостерігається передзимовий період з постійним температурним режимом, частими змінами погоди. Зима починається у другій половині листопада і триває до середини березня. Для зимового періоду характерні відлиги, можливі підвищення температури до $+8^{\circ}\text{C}$ - $+12^{\circ}\text{C}$. Часом бувають холодні зими, коли абсолютні мінімуми досягають -35°C . Зимово переважає хмарна погода з частими, але невеликими опадами. Хмарність можна спостерігати період з грудня по березень, яка складає 70 %. Число хмарних днів у році від 105 до 200. Довготривалість періоду з температурою вище $+5^{\circ}\text{C}$ складає 205–210 днів, а з температурою вище $+10^{\circ}\text{C}$ – 135–160 днів. Безморозний період триває 150 160 днів. Середні дати перших осінніх приморозок найбільш припадають на першу декаду жовтня, а найбільш ранні – на другу декаду вересня.

Глибина промерзання ґрунту: максимальна 61 – 70 см, мінімальна – 25 см, середня – 38 см. Достатність годин сонячного тепла, відсутність різкого перепаду температур повітря, а також невелика річна амплітуда температур, відсутність сильних вітрів протягом року сприяють вирощуванню різних сільськогосподарських культур та використання території громади як зони відпочинку.

Поточний стан атмосферного повітря. Обсяги викидів від стаціонарних джерел у Львівській області становить 47,3% від їх загальної кількості та в розрахунку на 1 км^2 території регіону складають 3,5 т, а на одну особу – 30,3 кг забруднювальних речовин. Найбільше викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел у регіоні продукують підприємства добувної промисловості і розроблення кар'єрів (45,2%) і постачання електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря (37,5%).

Обсяг викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Стрийському районі в 2021 році становив 5443,8 т1 (126,5% порівняно з 2020 р. та 7,22% викидів у регіоні) та займає 2-ге місце в рейтингу викидів в атмосферне повітря серед районів Львівської області.

Екологічна ситуація на території Тростянецької громади характеризується відносною стабільністю показників, проте є ряд проблем, які потребують вирішення. Особливо актуальною є проблема забрудненості атмосферного повітря шкідливими викидами промислових підприємств (оксиди вуглецю, оксиди азоту та сірчаного ангідриду).

Причинами надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є повільне впровадження пилогазоочисного обладнання на підприємствах. Гострими залишаються низка проблем: недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; невиконання у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутність ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок.

У 2024–2025 роках основними забруднювачами повітря Львівської області від стаціонарних джерел залишаються підприємства добувної промисловості (близько 47,3%) та енергетики (27,2%). Основні викиди, що включають метан та діоксид сірки, зосереджені в районах розташування видобувних та теплоенергетичних об'єктів. Загальний обсяг викидів у 2024 році знизився на 4,4% до 55,4 тис. тонн.

Основні джерела викидів у Львівській області (2024-2025):

Видобувна промисловість: Підприємства, що займаються видобутком газу та нафти (переважно на території Стрийського та Дрогобицького районів).

Енергетика: ТЕЦ та котельні, особливо у Львові та райцентрах (Львівський, Стрийський райони).

Промисловість: Деревообробна та виробництво будматеріалів.

Особливості забруднення:

Основними забруднюючими речовинами є метан (понад 29 тис. тонн), діоксид сірки (понад 9 тис. тонн) та діоксид вуглецю.

У зимовий період на якість повітря, крім стаціонарних джерел, впливає спалювання палива у приватному секторі та робота генераторів.

Також значним джерелом забруднення атмосферного повітря в Тростянецькій сільській громаді є пересувні джерела забруднення – транспортні засоби, як локальні, так і транзитні, що рухаються автомобільною дорогою загального користування державного значення М-06 Київ-Чоп (на м. Будапешт через міста Львів, Мукачево і Ужгород та державний кордон з Угорщиною), а також «великим транзитним кільцем» - дорогою загального користування державного значення Р-84 Бібрка - Кам'янка-Бузька - Жовква - Городок - Миколаїв - Жидачів - Калуш - Бурштин, яка з'єднує між собою основні магістралі Львівщини.

Також джерелами забруднення є 5 АЗС, що функціонують на території громади, а саме: ТОВ «ОККО-ДРАЙВ», ПАТ «Укрнафта» (с. Тростянець) та ТОВ «ДРАЙВ ПЕТРОЛ» (с. Демня), ТОВ «МИГРОЛ» (с. Красів) та ТОВ «Петрол Контракт» (с. Бродки), які відповідно до статті 1 Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки», а також Державного електронного реєстру об'єктів підвищеної небезпеки, віднесено до об'єктів підвищеної небезпеки 3 класу.

Поточний стан води. Внутрішні води району представлені р. Дністер та її притоками: Щирок, Зубра, Верещиця, Летнянка, Нежурівка, Бредниця, Колодниця, Ілловець та іншими малими водотоками. У громаді крім річок є ставки та підземні води. Річки, які протікають через територію громади, належать до басейну Чорного моря. Долини рік переважно заболочені, їх осушують меліоративними системами.

Через Тростянець протікає річка Барбара, ліва притока Зубри (басейн Дністра). Довжина річки – приблизно 7 км. Висота витoku над рівнем моря - 336 м, висота гирла - 283 м, падіння річки - 53 м, похил річки - 7,58 м/км. Формується з 1 безіменного струмка, 3 водойм і озера Воля. Річка Барбара бере початок у лісовому масиві на південній стороні від села Велика Воля. Тече переважно на північний захід через село Тростянець і на його північно-західній околиці впадає в річку Зубру, ліву притоку Дністра.

В гідрологічному відношенні територія характеризується наявністю підземних вод у відкладах четвертинної системи, міоценових і верхньокрейдових відкладах. Водоносний горизонт четвертинних відкладів представлений алювіальними і елювіально-делювіальними відкладами. Грунтові води інфільтраційні, глибина залягання вод 1-5 м і більше. Питомі дебети свердловин і криниць складають 0,02- 1,7 дм³/с. Води гідрокарбонатно-кальцієві. Водоносний горизонт четвертинних відкладів для господарсько-питного водопостачання в селищі не використовується. Водоносний горизонт міоценових відкладів приурочений до третинних вапняків, пісків. Глибина залягання водоносного горизонту 15-80 м.

Води слабо напірні, тріщинного типу. Дебети свердловин складають від 0,5 до 2 дм³/с і більше. За хімічним складом води гідрокарбонатні кальцієві зі слабкою мінералізацією. Водоносний комплекс верхньокрейдових відкладів пов'язаний з вапняками, крейдою, мергелями, характеризується досить високою водоносністю, яка залежить від ступеня тріщинуватості порід,

розкритий свердловинами глибиною до 100 м. Дебети свердловин 2-8 дм 3 /с. Води прісні, гідрокарбонатно-кальцієві. Даний водоносний комплекс є основним джерелом водопостачання

Таблиця 2.1 Водні ресурси Тростянецької громади

Водні ресурси	Площа, га
Річки (природні водотоки) – довжина в межах громади, 86,8 км	27,4
Штучні водотоки	44,88
Озера, прибережні замкнуті водойми	30,28
Ставки	37,0
Всього:	139,56

З одного боку автодороги М06 Київ-Чоп величезне озерне плесо – затоплений кар'єр Миколаївського цементного заводу.

Задорб'яне – штучне карстоє озеро на території громади, також відоме в народі як «Байкал» завдяки чистій воді та сприятливим умовам для відпочинку, утворене в результаті затоплення Дроговизького вапнякового кар'єру Миколаївського цементного заводу. Озеро розташоване на висоті 265 м над рівнем моря, глибина озера – 27 м. Довжина – 1123 м, ширина – 560 м. Берегова лінія становить 3135 м.

Сьогодні озеро популярне серед любителів активного відпочинку. У водоймі розвивається флора і фауна, зростає популяція риб. На східному березі озера утворений дачний кооператив працівників цементного заводу. На західному березі більшість ділянок озера в даний момент здані в оренду під пляжі та рекреаційні зони.

На екологічний стан поверхневих вод громади впливають різноманітні фактори, які тісно пов'язані, а саме: забруднення ґрунтів, атмосфери, зміна ландшафтної структури та техногенне навантаження території, неефективна робота каналізаційно-очисних споруд, забруднення річок твердими/рідкими побутовими та промисловими відходами.

Використання водних ресурсів :

- в господарських цілях у житлово – комунальному господарстві,
- в господарських цілях суб'єктами підприємницької діяльності

Джерелами водопостачання у Тростянецькій громаді є МКП «Миколаївводоканал», також свердловини та криниці.

В с. Демня 25% населення отримує воду із водонапірної вежі, таким самим чином здійснюється водопостачання в домашні господарства в с. Велика Воля, с. Бродки, с.Тернопілля. Джерелом наповнення водонапірних веж є свердловин, обслуговування здійснюється самостійно мешканцями громади. Також планується будівництво водонапірної вежі у с. Добрянки та с.Заклад.

Решта господарств забезпечують себе водою із криниць або індивідуальних свердловин. На даний час для господарсько-питного водопостачання с.Липівка використовується 1 свердловина. Селище Липівка користується водою яке подає централізовано Миколаївське комунальне підприємство «Миколаївводоканал». Подача здійснюється цілодобово.

Обсяг реалізації водопостачання в середньому складає 354 тис.м. куб в рік.

Вода знезаражується гіпохлоритом натрію, який утворюється внаслідок електролізу на трьох електролізних установках із розчину кухонної солі, тобто звичайна кухонна сіль, розчиняється у великих місткостях з водою. Через розчин пропускається струм. Відповідно відбувається процес розпаду хлориту натрію й утворюється гіпохлорит натрію, який має антисептичні та дезінфікуючі властивості.

Гострим проблемним питанням у громаді є очисні споруди в селищі Липівка. Основною проблемою існуючих очисних споруд є те, що вони не в змозі виконувати біологічне та механічне знешкодження стічних вод. На даний час всі вузли, блоки, обладнання, технічні лінії, які входять в склад існуючих каналізаційних очисних споруд знаходяться в незадовільному технічному стані. Дана проблема негативно впливає на якість життя всіх жителів селища, а саме 1128 осіб.

Реконструкція очисних споруд дозволить поліпшити якість послуг з водовідведення, підвищити надійність роботи систем водовідведення, знизити споживання електроенергії. А найголовніше,

нові очисні споруди дадуть можливість знизити забруднення навколишнього природного середовища за рахунок більш безпечної експлуатації очисних споруд, покращити якісні показники стічних вод.

Поточний стан земельних ресурсів та ґрунтів. На території Тростянецької громади ґрунтовий покрив різноманітний, що зумовлено умовами рельєфу і зволоження, мозаїчністю материнських порід. Ґрунтоутворюючими породами є мергелі, вапняки, суглинки, пісковики, піски. Поширені такі основні типи ґрунтів: дерново – підзолисті, дерново – глейові, сірі опідзолені, опідзолені чорноземи, торфоболотні, лучні, лучно – болотні і торфовища. На півночі переважають ясно-сірі, сірі лісові, темно-сірі опідзолені, у центрі та на півдні – дерново-підзолисті, дернові оглеєні та лучні ґрунти. Землі придатні для будівництва житлових та інженерних споруд, господарських комунікацій та шляхів сполучення.

Структура земель Тростянецької територіальної громади:

- Землі сільськогосподарського призначення – 49,45%.
- Землі лісгосподарського призначення -43,52%.
- Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення -4,2%.
- Землі водного фонду - 0,90%.
- інші землі -1,93%.

Основними користувачами земель на території Тростянецької ТГ є громадяни, які використовують 24,19% земель. Це землі для будівництва та обслуговування житлового будинку та господарських споруд (присадибні ділянки), землі для ведення особистого селянського господарства, ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Сільськогосподарські підприємства займають 13,61% від усієї території. Найбільшими сільськогосподарськими виробниками є ТОВ “Контінентал фармарз Львів”, ТОВ “Акріс-Захід”, ТОВ “Терранова-Агро”. Великі площі займають землі запасу – 16,73%, з яких 8,16% - це землі загального користування – сіножаті і пасовища. З сільськогосподарських угідь 64,84% % - це рілля, яка використовується інтенсивно, що свідчить відсутність перелогів. Багаторічних насаджень (садів) лише 3,83% від загальної площі сільськогосподарських угідь. Розміщення громади на невеликій віддалі від міста Львова та наявність хорошого транспортного сполучення могло б сприяти розвитку садівництва у промислових масштабах.

Адміністративний центр Тростянецької громади оточений родовищами пісків та вапняків. Зокрема, на Південно-Тростянецьких родовищах господарують МШБД № 38; ТОВ “Агробудсервіс”. Південно-Тростянецьке родовище пісків та вапняків розташоване на відстані 0,2 км від південно-східної околиці с.Тростянець Стрийського району Львівської області.

Західно –Глуховецьке родовище піску розробляє Приватна агрофірма «Промінь». Південно – Тростянецьке родовище будівельних пісків розташоване на відстані 3,0 км на пн.- сх. від міста Миколаїв та 200 м. від пд.-зх. країни с. Тростянець.

На території кар'єрів поширені переважно два типи сучасних екзогенних процесів: гравітаційні та водно-ерозійні. Серед гравітаційних виділяють осипні та обвальні процеси. Обвальні процеси проявляються на деяких стінках кар'єрів, де відслонюються скельні породи (літотамнієві вапняки і пісковики). Гравітаційні процеси пришвидшуються денудаційно-аккумулятивною роботою екскаватора, утворюючи свіжі стінки та відповідні форми меншого розміру на них. Відбуваються також і водно-ерозійні процеси, зокрема утворення провалів та западин.

Біорізноманіття та лісові масиви. Тростянецька сільська територіальна громада у Львівській області має значні лісові масиви, що формують основу її біорізноманіття. Вони охоплюють переважно букові та дубові ліси, багаті на флору й фауну, які є важливими для збереження екологічної рівноваги регіону.

Лісові масиви: площа громади становить близько 187,6 км², значна частина якої покрита лісами.

Ліси належать до Карпатського біогеографічного регіону, де переважають букові, дубові та ялинові насадження. У складі громади є села, що розташовані біля Стільського історико-культурного заповідника, який охоплює лісові території з археологічними пам'ятками.

Біорізноманіття: флора: ліси багаті на лікарські рослини (звіробій, м'ята, чебрець), а також дикорослі ягоди (чорниця, малина, ожина). Фауна: у лісах мешкають дикі кабани, сарни, лисиці, зайці, а також численні види птахів (синиці, дятли, сови). Червона книга України: у регіоні трапляються рідкісні види, зокрема орхідеї та деякі види кажанів, що потребують охорони.

Екологічне значення: Лісові масиви виконують функцію водоохоронних зон, адже громада розташована поблизу річок та джерел. Вони є природним бар'єром проти ерозії ґрунтів і сприяють збереженню кліматичної стабільності. Ліси громади мають потенціал для розвитку екотуризму та зелених маршрутів, що поєднують природні та культурні пам'ятки.

Виклики та перспективи: вирубка лісів і несанкціоноване використання ресурсів становлять загрозу для біорізноманіття. Громада працює над стратегією розвитку, де одним із напрямів є збереження природних ресурсів та лісів. Перспективним є створення природоохоронних зон та розвиток програм з відновлення лісів.

Тростянецька громада має багатий природний потенціал, де ліси є ключовим елементом біорізноманіття. Вони не лише забезпечують екологічну стабільність, а й відкривають можливості для сталого розвитку через екотуризм та охорону рідкісних видів.

Ліси представлені широколистяними, хвойними і мішаними угрупованнями. Основними лісоутворюючими породами є граб, дуб, бук, які відповідно займають 35%, 25%, 17% від усієї лісопокритої площі.

У підліску ростуть кущі ліщини, шипшини, ожини, барбарису, бузини чорної, вовчі ягоди, глоду звичайного, малини, смородини, терну.

На луках ростуть злаки, вологолюбне різнотрав'я, а також кульбаба, польова ромашка, конюшина, гусячі лапки, дзвоники, журавлина, звіробій, конвалія та ін. Болотна рослинність представлена сфагновим мохом, мохом зозулин льон, злаковими, осокою, пухівкою, очеретом, трясучкою, росичкою. Росте багато декоративних і екзотичних порід, які тут акліматизувалися.

Тваринний світ - багатий і різноманітний. Із птахів найбільш поширені куріпки, яструби, дятли, шпаки, дикі гуси, дикі качки кулики, лиски, білі лелеки, курочки, перепілки, сови, рябчики, синиці, ворони, сороки, горобці, галки, крижні, чайки, лебеді шипуни, зозулі, деркачі, та ін. Серед ссавців широке розповсюдження мають землерийки, буро зубки, білки, зайці, кроти, тхори, лисиці, кабани, пацюки, миші, їжаки, горностаї, серни, козулі, куниці, лісові борсуки. Іноді трапляються вовки.

У ріках і ставах водяться щука, карась, лящ, окунь, краснопірка, плотва, лин тощо. Із земноводних найпоширеніші жаби, тритони, саламандри, з 15 плазунів – вужі, гадюки, ящірки.

У с. Тростянець знаходиться Відслонення тортонських пісковиків із скупченням викопної тортонської фауни - геологічна пам'ятка природи місцевого значення площею 12 га. Це урвище, складене тортонськими пісковиками - переважно щільно спресований, білий з жовтуватим відтінком пісок; місцями є скелясті породи з невеликими гротами. Пісок залягає горизонтальними шарами, в яких було знайдено рештки флори тортонського ярусу.

На території Тростянецької сільської територіальної громади діє лише одне лісогосподарське підприємство — ДП «Стрийське лісове господарство», яке охоплює місцеві лісові масиви та здійснює їхнє управління.

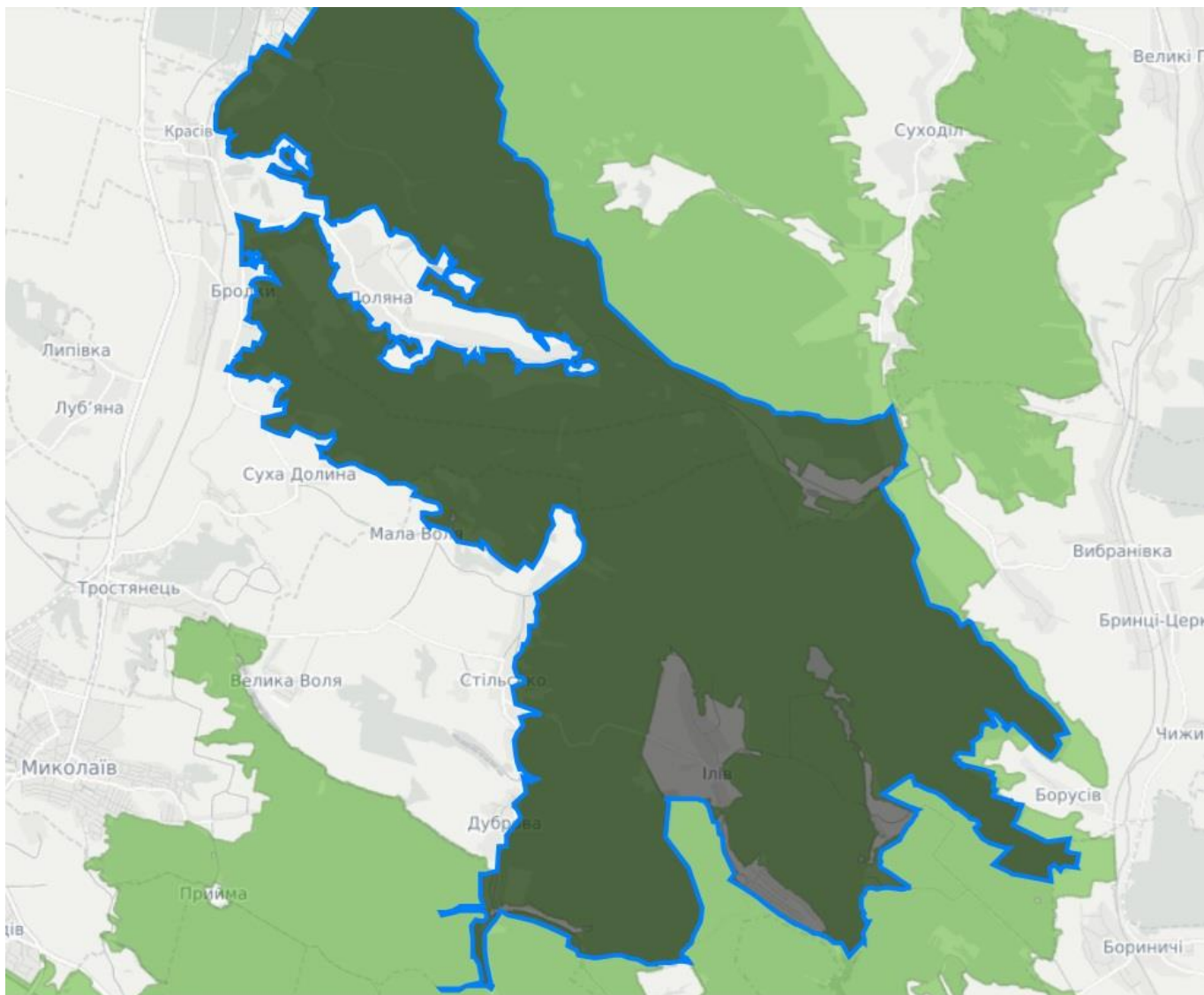
Природно-заповідний фонд Тростянецької сільської територіальної громади складається з кількох об'єктів місцевого значення, що охороняють унікальні лісові масиви, історико-культурні пам'ятки та рідкісні види флори й фауни. Основним ядром є території, пов'язані зі Стільським історико-культурним заповідником та лісовими заказниками.

В громаді наявна значна частина **території Смарагдової мережі UA0000332 Dniester river valley in Lviv region**, що робить її важливим учасником міжнародної системи охорони біорізноманіття.

Смарагдова мережа (український переклад назви the Emerald Network) – це мережа природоохоронних територій європейського значення, яка створюється на виконання положень Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в

Європі. Україна ратифікувала цю конвенцію 1996 року, взявши на себе зобов'язання створити мережу Emerald. Це передбачено й іншими документами: 2021 року наша держава завершила створення мережі Emerald згідно з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Мережа має мету зберегти види та екосистеми, які були визнані рідкісними на рівні всієї Європи.

Сьогодні мережа Emerald функціонує в більшості європейських країн. Утім, у країнах-членах ЄС мережа має назву Natura 2000, а в країнах, які не є членами ЄС, – мережа Emerald. Мережа Natura 2000 ідентична до мережі Emerald в усьому, окрім аспекту членства в Європейському Союзі. Наразі Смарагдова мережа ефективно працює у Швейцарії, Норвегії, Великобританії та інших країнах. Тому робота із впровадження мережі Emerald в Україні (як кандидата на вступ у Європейський Союз) є підготовкою до майбутнього переходу нашої держави на європейське законодавство в сфері охорони довкілля.

Рисунок 2.2 Функціональне зонування (територія Смарагдової мережі UA0000332 Dniester river valley in Lviv region) в межах Тростянецької сільської громади¹

Природно-заповідний фонд є складовою природно-рекреаційних ресурсів громади, які мають значні перспективи щодо створення територіально-рекреаційного комплексу, що поєднає місця рекреації та відповідну інфраструктуру пізнавально-туристичної направленості. Найбільш перспективними можуть бути напрями рекреації та відпочинку вихідного дня, а також

¹ <https://carto-lab.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4e00799196344c9c8ae624aa507570f0>

пізнавального, наукового як регіонального (внутрішнього) туризму, так і міжнародного, включаючи активний відпочинок (піший, велосипедний, зелений туризм тощо).

Поводження з відходами. Послугу поводження з побутовими відходами в громаді надає Миколаївське комунальне підприємств «Житлово-комунальне управління», ФОП Шулак Ольга Миколаївна, та МПП «ЕРЛ».

Зібрані підприємством тверді побутові відходи захоронюються на Стрийському полігоні твердих побутових відходів.

Основні аспекти поводження з відходами: оброблення та видалення відходів проводиться централізовано, проте система сортування ще не охоплює всі населені пункти.

Місцевий план управління відходами (до 2030 року) передбачає: розширення інфраструктури для роздільного збору; створення пунктів прийому вторинної сировини; поступове зменшення обсягів захоронення сміття.

Виклики: недостатня кількість контейнерів для роздільного збору у селах громади; відсутність сучасного полігону для утилізації відходів у межах громади; низький рівень екологічної свідомості населення, що ускладнює впровадження сортування.

Перспективи та плани: до 2030 року громада планує перейти на систему, де більшість відходів буде перероблятися або повторно використовуватися; розглядається можливість співпраці з сусідніми громадами для створення спільних полігонів та станцій сортування; екологічна освіта населення стане важливим напрямом — плануються інформаційні кампанії та навчальні програми для шкіл.

Тростянецька сільська рада вже має базову систему поводження з відходами, але головний акцент робиться на розробці та реалізації місцевого плану управління відходами до 2030 року, який має забезпечити перехід до більш екологічної та сучасної моделі. Це означає, що громада рухається у напрямку зменшення захоронення, розвитку сортування та переробки, а також підвищення екологічної культури мешканців.

Здоров'я населення. Головним ресурсом розвитку є люди і головною метою розвитку є забезпечення потреб людини у якісному та безпечному житті. У Тростянецькій сільській територіальній громаді щільність населення становить близько 42,6 осіб/км², тоді як середній показник по Львівській області — понад 120 осіб/км². Це означає, що громада має більш ніж утричі нижчу щільність населення порівняно із загальнообласним рівнем.

Тростянецька громада має значно нижчу щільність населення, що пояснюється її переважно сільським характером, великою площею та відсутністю великих міст.

Львівська область належить до найбільш густозаселених регіонів України, адже тут зосереджено великий обласний центр (Львів) та кілька міст обласного значення.

Різниця у щільності населення свідчить про різні моделі розвитку: громада орієнтована на аграрний сектор та природні ресурси, тоді як область загалом має потужний урбанізований центр.

Тростянецька громада має більш розріднене населення (42,6 осіб/км²), ніж Львівська область (≈120 осіб/км²). Це створює умови для розвитку екотуризму, збереження природних ресурсів та комфортного проживання, але водночас означає меншу концентрацію економічної активності порівняно з обласним рівнем.

Демографічний чинник є одним із визначальних для забезпечення стабільного розвитку територіальної громади. Від кількості працездатного населення і показників демографічного розвитку залежить розвиток трудового потенціалу і, як результат, надходження до місцевого бюджету у вигляді податку на доходи фізичних осіб, які складають основну частину доходів місцевих бюджетів.

За даними Головного управління статистики у Львівській області можна побачити тенденцію щодо значного зменшення кількості сільського населення (таблиця 2.9).

Проте, показники трьох років є недостатніми для здійснення прогнозів.

Таблиця 2.2 Чисельність населення Тростянецької громади, осіб

Показник	2023 станом на 01.01.2023	2024 станом на 01.01.2024	2025 станом на 01.01.2025	2023/2022,%	2023/2024,%	2024/2025, %
Тростянецька сільська громада:	7688	7436	7351	99,47	96,73	99
Стрийський район	318277	349996	320000	99,62	109,97	94,43
Львівська область	2204114	2476100	2478133	88,98	112,34	100,01

Показники природного приросту і сальдо міграції на території громади подано в таблиці 2.3

Таблиця 2.3 Природній приріст і сальдо міграції на території Тростянецької громади, осіб

Показники	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Народжені	79	68	60	65	51	37	48	46
Померлі	121	110	131	137	105	104	87	102
Природний приріст	-42	-42	-70	-72	-54	-67	-39	-56
Прибулі	292	393	295	204	220	102	158	187
Вибулі	163	265	260	157	116	263	253	158
Сальдо міграції	+129	+128	+35	+47	+104	-161	-95	+29

Як видно із таблиць 2.2-2.3 ситуація, що склалась у Тростянецькій сільській територіальній громаді, та Львівській області загалом, характеризується процесом депопуляції, відбувається природне та міграційне скорочення населення, посилене фактором війни російської федерації проти України. Поступово йде процес зниження народжуваності, при цьому достатньо стабільною є кількість померлих. В сукупності ці фактори значною мірою впливають на процес «старіння» населення.

Загальну характеристику населення Тростянецької сільської територіальної громади в розрізі населених пунктів станом на 01.01.2025 наведено у таблиці 2.14.

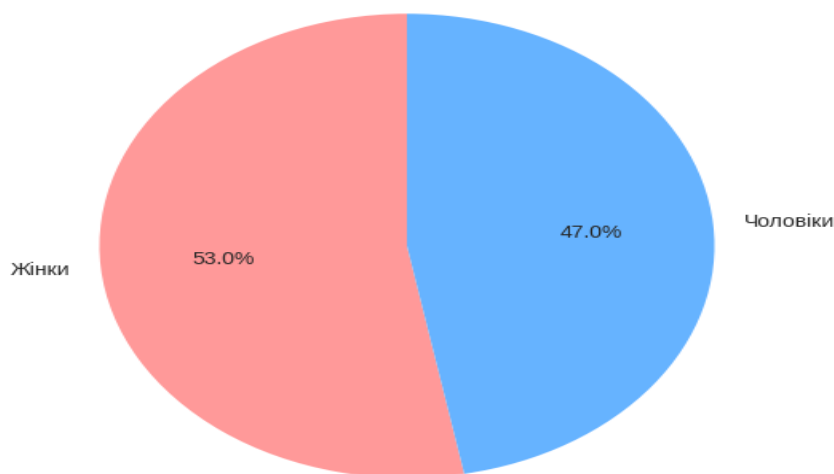
Таблиця 2.4 Загальна характеристика населення Тростянецької сільської територіальної громади

Території	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Село Тростянець	658	547	515	512	646	682	682	664	674
Село Бродки	395	426	376	396	376	378	376	339	337
Село Велика Воля	298	332	305	303	262	306	304	307	310
Село Глухівець	126	120	115	114	117	138	134	134	134
Село Демня	1501	1514	1529	1500	1556	1547	1539	1525	1476
Село Добряни	338	336	342	340	286	301	281	278	273
Село Дуброва	443	431	428	402	412	410	398	360	349

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Село Заклад	369	426	636	740	672	268	273	252	252
Село Ілів	275	271	253	252	225	220	222	201	195
Село Красів	395	433	396	394	347	360	360	373	377
Селище Липівка	1124	1072	1088	1054	1062	1154	1115	1133	1128
Село Лубяна	207	209	191	199	198	173	218	175	183
Село Мала Воля	83	86	78	77	67	62	62	58	57
Село Поляна	398	392	366	364	358	281	267	269	266
Село Стільсько	798	834	816	752	773	796	798	746	729
Село Суха Долина	193	190	187	178	180	182	180	172	174
Село Тернопілля	485	473	446	441	454	471	479	450	433
Усього Тростянецька ТГ	8087	8092	8067	8018	7991	7729	7688	7436	7351
Стрийський район	333282	332084	330617	328327	321666	319 464	318 277	349996	320000
Львівська область	2515657	2511238	2503651	2493714	2479380	2477123	2204114	2476100	2478133

Співвідношення жінок і чоловіків у Тростянецькій громаді

Рисунок 2.3 Гендерна структура населення Тростянецької сільської територіальної громади

У гендерній структурі населення громади 53,09 % становлять жінки.

На сьогоднішній день у громаді проживає і навчається в закладах середньої освіти 1428 дітей . Так, у віковому розрізі в громаді проживає найбільше 18- річних дітей – 102 особи. При цьому кількість однорічних дітей складає вже 2,3 рази менше – 44 дитини. Тобто кожного наступного року кількість учнів перших класів зменшуватиметься .

▶ водночас можна прогнозувати, що в наступні 5 років кількість дітей у дошкільних закладах також буде поступово знижуватися.

Означені тенденції є вагомим підставою для формування планів розвитку місцевої соціальної інфраструктури (зокрема освітньої, медичної тощо).

Віковий склад населення є потужним стратегічним ресурсом громади, оскільки обумовлює й відносно нижчий рівень демографічного навантаження на працююче населення. За віковою структурою населення Тростянецької громади демонструє стабільну позицію, частка мешканців у віці 0-5 та 6-17 років - 20% , працездатного віку – 58%, пенсійного віку - 22%.

Первинну медичну допомогу в Тростянецькій сільській територіальній громаді надає Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги Тростянецької сільської ради Стрийського району Львівської області», в структуру якого входять 4 амбулаторії загальної практики сімейної медицини (в с.Демня, с.Стільсько, с.Липівка, с.Красів) та 6 фельдшерсько-акушерських пункти (в с.Дуброва, с.Велика Воля, с.Тростянець, с.Поляна, с.Бродки, с.Тернопілля).

На первинній ланці КНП «ЦПМСД СМР» медичну допомогу надають 3 лікарі загальної практики-сімейної медицини.

Кількість укладених декларацій про вибір лікаря по КНП «ЦПМСД ТСР» (4 лікарів) станом на 1 січня 2026 року – 5027 , в розрахунку на 1 лікаря - 1256 декларації.

Із загальної кількості укладених декларацій 52,3% укладено з жінками, 47,7% – з чоловіками. Найбільшу питому вагу із укладених декларацій (36,7%) становлять особи віком від 40 до 64 років, особи 18-39 років – 27%.

За програмою медичних гарантій по КНП «ЦПМСД ТСР» протягом 2025 року надійшло 4378,5 тис.грн, що на 5% більше ніж у 2024 році, при цьому кількість декларацій зменшилась на 349 (у зв'язку із звільненням лікаря).

У громаді недостатню увагу приділено капітальним інвестиціям задля покращення якості надання первинної медичної допомоги. В структурі витрат основну питому вагу займають витрати на оплату праці (60%), придбання товаро-матеріальних цінностей – 1,4%, капітальні інвестиції – лише 0,8%, інші (відшкодування пільгових ліків, комунальні та інші послуги та медикаменти та перев'язувальні матеріали– 37,8%.

Крім того, наявний низький розмір заробітної плати у середнього та молодшого медичного персоналу та інших працівників.

Об'єкти інфраструктури у системі охорони здоров'я у громаді знаходяться у задовільному стані, а найбільші проблеми пов'язані із потребою проведення ремонтних робіт.

Вплив екологічних факторів на здоров'я населення громади не виявлено.

У випадку, якщо Стратегію розвитку Тростянецької територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку не буде затверджено, екологічні проблеми та поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаться нагальними та незмінними, рівень ризику погіршення екологічної ситуації у громаді та негативного впливу на здоров'я мешканців громади може зрости. Водночас, неприйняття Стратегії та Плану заходів спричинить до невирішення низки проблем, які б дозволили знизити ймовірність настання цих ризиків. Зокрема:

- недостатня якість медичного обслуговування населення;
- зберігатиметься значна амортизація об'єктів житлово-комунальної інфраструктури громади, що не будуть модернізовані;
- фізичний знос мереж централізованого водопостачання спричинятиме значні витрати й втрати води;
- не буде проведено будівництво очисних споруд та розширено мережі централізованого водовідведення, що надалі спричинятиме потрапляння стічних вод в ґрунти і поверхневі води;
- низька енергоефективність комунальних будівель в громаді;
- забруднення ґрунтів та довкілля буде продовжуватись внаслідок перезаповненого полігону ТПВ, недосконалої системи управління відходами на місцевому рівні;
- значний ризик підтоплення територій та сільськогосподарських угідь внаслідок забруднених русел річок та неукріплених берегів водойм;
- екологічна культура населення залишиться низькою.

В разі неприйняття Стратегії, інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме накопиченню екологічних проблем, серед яких значна амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури можуть нести

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ
загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнить екологічну ситуацію. Особливу загрозу становитиме проблема забруднення поверхневих вод, атмосферного повітря.

РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Розвиток Тростянецької громади забезпечуватиме поєднання зусиль, скерованих на стимулювання її економічного зростання, із зусиллями, що спрямовані на пом'якшення несприятливого впливу на навколишнє природне середовище.

У Стратегії, відповідно до стратегічного бачення розвитку Тростянецької громади, визначено стратегічні та оперативні цілі й завдання. У таблиці 3.1 наведено можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища на територіях, які ймовірно відчують такий вплив, у розрізі окремих компонентів довкілля: людина і здоров'я, кліматичні фактори, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, ґрунти, поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, образ ландшафту, шум, культурна і природна спадщина.

Таблиця 3.1 Вплив цілей Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль 1. Конкурентно-спроможна громада									
1.1. Розвиток підприємництва	+	+	+	+	-	0	-	+	0
1.2. Підвищення рівня інвестиційної привабливості	+	+	+	+	0	+	-	+	0
1.3. Розвиток сільського господарства	+	+	0	+	0	0	-	+	0
Стратегічна ціль 2. Розвиток соціальної сфери									
2.1. Розвиток мережі соціальних послуг	+	0	0	0	0	0	-	+	0
2.2. Забезпечення житлом дітей-сиріт та осіб із їх числа	+	0	0	0	0	0	-	+	0
2.3 Підтримка	+	0	0	0	0	0	-	+	0

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах									
2.4. Підтримка людей похилого віку та осіб з інвалідністю	+	0	0	0	0	0	-	+	0
2.5 Підтримка внутрішньо-переміщених осіб	+	0	0	0	0	0	-	+	0
2.6 Підтримка ветеранів	+	0	0	0	0	0	-	+	0
Стратегічна ціль 3. Якісне життя									
3.1. Покращення якості медичних послуг та охорони здоров'я	+	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Розвиток освіти	+	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. Дозвілля (спорт, культура, простори, активності)	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Стратегічна ціль 4. Туристична привабливість									
4.1. Розвиток туристичної інфраструктури	+	+	+	+	0	+	-	+	0
4.2. Популяризація туристичного потенціалу громади	+	+	+	+	0	+	-	+	0
4.3. Збереження і використання природних та	+	+	+	+	0	+	-	+	0

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

культурних ресурсів									
4.4. Підтримка підприємництва та зайнятості у туристичній сфері	+	+	+	+	0	+	-	+	0
Стратегічна ціль 5. Чисте довкілля									
5.1. Управління побутовими відходами	+	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2. Збереження та відновлення природних ресурсів громади	+	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3. Підвищення екологічної свідомості населення	+	0	0	0	+	0	0	0	0
Стратегічна ціль 6. Муніципальна інфраструктура та послуги									
6.1. Модернізація та розвиток інженерної інфраструктури	+	+	+	+	0	+	0	0	+
6.2. Поліпшення транспортної та дорожньої інфраструктури	+	+	+	+	0	+	0	0	+
6.3. Впровадження енергоефективних та “розумних” рішень	+	+	+	+	0	+	0	0	+
6.4. Підвищення якості комунальних послуг	+	+	+	+	0	+	0	0	+
Стратегічна ціль 7 . Безпечне і бар’єрне середовище									
7.1. Підвищення рівня громадської безпеки в громаді	+	0	0	0	0	0	0	0	0
7.2. Розвиток системи цивільного захисту та готовності громади до надзвичайних ситуацій	+	0	0	0	0	0	0	0	0

7.3. Формування безбар'єрного середовища для всіх груп населення	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Стратегічна ціль 8. Сталий розвиток території									
8.1. Планування розвитку території	+	+	+	+	+	+	-	0	0
8.2. Цифровізація та підвищення якості управління громадою	+	+	+	+	+	+	-	0	0

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний налив, (+) – позитивний вплив

Найсуттєвіший вплив на повітряне середовище, водні ресурси, кліматичні умови та ґрунти спричиняє життєдіяльність людей і функціонування підприємств, у т. ч. викиди від автотранспорту. Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, негативно впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря та ґрунтів, особливо поблизу автомобільної дороги загального користування державного значення М-06 Київ-Чоп, з якою збігається європейський автошлях Е471, міжнародний транспортний коридор «Середземноморський» (№5), де відбувається проходження великої кількості транзитного транспорту, та дороги загального користування державного значення Р-84

Бібрка-Кам'янка-Бузька-Жовква-Городок-Миколаїв-Жидачів-Калуш-Бурштин, яка з'єднує між собою основні магістралі Львівщини («Велике транзитне кільце Львівщини»), якою великогабаритні машини здійснюють об'їзд м.Львів, а також автомобільних доріг загального користування державного значення: Т-14-16 Львів-Пустомити-Меденичі, Т-14-02 Східниця-Пісочна. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива. Для підтримання належного стану повітряного басейну необхідне чітке дотримання вимог природоохоронного законодавства. Позитивний вплив на атмосферне повітря зумовить досягнення оперативної цілі Стратегії 5.3. Енергоефективна громада шляхом реалізації програм та проєктів спрямованих на впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії та популяризації енергоефективності та енергозбереження.

Автомобільний та залізничний транспорт, який проїжджає громадою, окрім викидів забруднюючих речовин в атмосферу, спричиняє також акустичне забруднення, яке є одним з чинників розвитку серцево-судинних захворювань та негативно впливає на флору та фауну громади. Особливо уражені шумовим забрудненням населені пункти, через які проходять найбільші автомобільні шляхи, і на яких наявні ділянки житлової забудови незахищеної або недостатньо захищеної шумоізолюючими засобами – зеленими насадженнями чи шумозахисними екранами.

Для запобігання потрапляння в ґрунт і в поверхневі води стічних вод домогосподарств та підприємств планується розбудувати та модернізувати систему водовідведення й очисні споруди.

Негативний вплив на ґрунти відбувається при підготовці території для будівництва будівель та споруд. Він обумовлений виїмкою ґрунту при влаштуванні підземних конструкцій будівель, автошляхових покриттів, прокладання підземних мереж, відведення поверхневих стічних вод, а також родючого ґрунту для озеленення території. Вплив на ґрунти від утворених в процесі планованої діяльності відходів не відбуватиметься, оскільки передбачається удосконалення роботи з поводженням ТПВ.

Образ ландшафту. Адміністративний центр Тростянецької громади оточений піщаними кар'єрами.

Зокрема, кар'єр ПАФ «Дністер» - площа 40 га, Тростянецьке родовище піску (кар'єр «ОНУР») - площа 5 га, Тростянецьке родовище піску (кар'єр ШБД № 38) - 2 га. Видобуток будівельних матеріалів зумовлює не тільки постійне розширення площ, а й утворення виробленого та насипного рельєфів поверхні. Пісок з кар'єрів використовується для виготовлення сухих будівельних сумішей (ТОВ «Хенкель Баутехнік Україна» та Промислово-будівельна група «Ковальська»). Також його додають для виготовлення будівельних конструкцій та матеріалів, вскриша використовується для підсипки для укладання доріг (ТзОВ «Алов»). На території кар'єрів поширені переважно два типи сучасних екзогенних процесів: гравітаційні та водно-ерозійні. Серед гравітаційних виділяють осипні та обвальні процеси. Обвальні процеси проявляються на деяких стінках кар'єрів, де відслонюються скельні породи (літотамнієві вапняки і пісковики). Для підтримання належного стану ландшафту необхідне чітке дотримання підприємствами вимог природоохоронного законодавства.

Біорізноманіття зазнає змін у бік збільшення його різноманітності. Озеленення території населених пунктів Миколаївської громади відбуватиметься комплексно. В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться. Проте в середньо- і довгостроковій перспективі після реалізації заходів Стратегії, які передбачені оперативною ціллю 5.2. Збереження та відновлення природних ресурсів громади, 5.3. Підвищення екологічної свідомості населення (передбачає запровадження та пропагування системи сортування відходів, формування еко-свідомості у населення, проведення заходів та екологічних акцій очищення берегів річок та озер, території лісосмуг, укріплення берегів річок та захисту від підтоплення, реконструкція парків та влаштування паркових просторів тощо) очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади.

Культурна і природна спадщина. За умови виявлення об'єктів культурної спадщини при проведенні будь-яких земельних робіт на території населеного пункту повинні виконуватися наступні норми Законів України:

- обов'язкове проведення археологічних розвідок території зазначеної земельної ділянки та врахування результатів цієї розвідки при передачі земельних ділянок у власність чи користування, у тому числі під будівництво;
- визначення меж територій археологічних об'єктів з їх координуванням;
- укладення з користувачами охоронних договорів на всі об'єкти археологічної спадщини для забезпечення їх належної охорони і відповідно до вимог чинного законодавства (стаття 23 Закону України «Про охорону культурної спадщини»);

Згідно статті 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини»:

Якщо під час проведення будь-яких земляних робіт виявлено знахідку археологічного або історичного характеру, виконавець робіт зобов'язаний зупинити подальше ведення робіт і протягом однієї доби повідомити про виявлені знахідки відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи.

Земляні роботи можуть бути відновлені лише згідно з письмовим дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних досліджень відповідної території.

Також, відповідно до статті 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини» будівельні, меліоративні, шляхові та інші роботи, що можуть призвести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної спадщини, проводяться тільки після повного дослідження цих об'єктів за рахунок коштів замовників зазначених робіт.

Роботи на щойно виявлених об'єктах культурної спадщини здійснюються за наявності письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини на підставі погодженої з ним науково-проектної документації.

З метою захисту об'єктів археології, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, проекти

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

землеустрою щодо відведення земельних ділянок у випадках, передбачених Земельним кодексом України, погоджуються органами охорони культурної спадщини.

Відповідно до статті 19 Закону України «Про охорону археологічної спадщини»: юридичні і фізичні особи, у користуванні або володінні яких перебувають археологічні об'єкти або предмети, зобов'язані:

- дотримуватися всіх вимог законодавства щодо охорони і використання археологічних об'єктів або предметів;
- виконувати всі необхідні роботи виробничого характеру згідно з дозволом;
- негайно інформувати про нововиявлені об'єкти або предмети в межах території, яку вони використовують для своєї діяльності;
- сприяти і не перешкоджати будь-яким роботам з виявлення, обліку та вивчення археологічних об'єктів або предметів.

Відповідно до статті 47 Закону України «Про охорону культурної спадщини» юридичні і фізичні особи, які завдали шкоди пам'яткам, їхнім територіям (у тому числі незаконним будівництвом), зобов'язані відновити пам'ятки та їхні території, а якщо відновлення неможливе - відшкодувати шкоду відповідно до закону.

Відтак реалізація Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Натомість, реалізація більшості оперативних цілей Стратегії має сприяти позитивному впливу на навколишнє середовище у територіальній громаді.

РОЗДІЛ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Екологічні проблеми Тростянецької громади доцільно розглянути в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, кліматичні фактори, ландшафт.

Забруднення атмосферного повітря. Тростянецька сільська територіальна громада має як ареальне, так і лінійне походження. Ареальний не займає великої частки джерел забруднення повітря і, радше, пов'язаний із близькістю до великого промислового центру Заходу України м. Львова, де розташовано багато великих промислових об'єктів, а також проблема забрудненості атмосферного повітря шкідливими викидами промислових підприємств, розміщених у громаді (оксиди вуглецю, оксиди азоту та сірчаного ангідриду).

Причинами надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є повільне впровадження пилогазоочисного обладнання на підприємствах. Гострими залишаються низка проблем: недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; невиконання у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутність ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок.

Лінійний вид забруднення пов'язаний із проходженням через громаду важливих автошляхів та високій інтенсивності руху автотранспорту на її території – транспортні засоби, як локальні, так і транзитні, що рухаються автомобільною дорогою загального користування державного значення М 06 Київ-Чоп (на м. Будапешт через міста Львів, Мукачево і Ужгород та державний кордон з Угорщиною), а також «великим транзитним кільцем» - дорогою загального користування державного значення Р-84 Бібрка - Кам'янка-Бузька - Жовква - Городок - Миколаїв - Жидачів - Калуш - Бурштин, яка з'єднує між собою основні магістралі Львівщини. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива (оксидом вуглецю та окислами азоту), можливе до 5-10 м від ліній руху автотранспорту шляхами.

Основними проблемами **забруднення поверхневих вод** у Тростянецькій громаді є скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод і відсутність ефективної системи водовідведення та підприємницьких структур, має негативний вплив на поточний стан води. Скид

зворотних (стічних) вод у поверхневій водні об'єкти на території Миколаївської громади у 2022 році становив 2,892 млн м³/рік, з них нормативно чистих без очистки – 2,365 млн м³/рік, забруднених – 393 тис. м³/рік, нормативно очищених на спорудах – 134 тис. м³/рік (за даними Державного водного кадастру за розділом: «Водокористування»). Наведені дані засвідчують, що 13,6% зворотних (стічних) вод, які скидають в поверхневій водні об'єкти не проходять відповідної очистки і є забрудненими.

Серед інших причин погіршення стану води на території громади: зберігання ТПВ на присадибних ділянках, скиди неочищених стоків домогосподарствами, неефективні водопроникні дворові каналізаційні системи тощо. Ці чинники мають вплив не лише на поверхневій воді. Забруднення поверхневих вод суттєво впливає на якість підземних, які активно використовуються для потреб місцевих мешканців та суб'єктів економіки громади.

Забруднення ґрунтів на території Тростянецької громади зумовлене викидами в атмосферне повітря від промислових підприємств і пилу з доріг та прилеглих сільгоспугідь, які, в підсумку, осідають на поверхню ґрунту. Вплив на екологічний стан громади має наявність на її території сільськогосподарських підприємств та використання гербіцидів.

Автошляхи загального користування державного значення є чинником забруднення ґрунтів громади. Важкі метали, які містяться у вихлопних газах автотранспорту, осідають в ґрунтах вздовж автошляхів. Інтенсивність їхнього розподілу залежить від швидкості руху автотранспорту, напрямку вітру, наявності захисних смуг тощо. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального, такі як оксиди азоту, сірки, сажа смоли. Ареал розповсюдження важких металів вздовж автошляхів може сягати відстані до 1 км.

Адміністративний центр Тростянецької громади оточений піщаними кар'єрами. Зокрема, кар'єр ПАФ «Дністер» - площа 40 га, Тростянецьке родовище піску (кар'єр «ОНУР») - площа 5 га, Тростянецьке родовище піску (кар'єр ШБД № 38) - 2 га.

Видобуток будівельних матеріалів зумовлює не тільки постійне розширення площ, а й утворення виробленого та насипного рельєфів поверхні. Пісок з кар'єрів використовується для виготовлення сухих будівельних сумішей (ТОВ «Хенкель Баутехнік Україна» та Промислово-будівельна група «Ковальська»). Також його додають для виготовлення будівельних конструкцій та матеріалів, вскриша використовується для підсіпки для укладання доріг (ТзОВ «Алов»).

На території кар'єрів поширені переважно два типи сучасних екзогенних процесів: гравітаційні та водно-ерозійні. Серед гравітаційних виділяють осипні та обвальні процеси. Обвальні процеси проявляються на деяких стінках кар'єрів, де відслонюються скельні породи (літотамнієві вапняки і пісковики). Гравітаційні процеси пришвидшуються денудаційно-аккумулятивною роботою екскаватора, утворюючи свіжі стінки та відповідні форми меншого розміру на них. Відбуваються також і водно-ерозійні процеси, зокрема утворення провалів та западин. Для підтримання належного стану ландшафту необхідне чітке дотримання підприємствами вимог природоохоронного законодавства.

Основними причинами, що можуть спричинити до збіднення **біорізноманіття**, є антропогенні чинники:

- ризик забруднення природного середовища;
- денатуралізація природних ландшафтів;
- монокультурні способи ведення сільського господарства.

Головними чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин із «червонокнижним» статусом, в тому числі тих, що ростуть на території Смарагдової мережі, є зривання їх на букети для продажу та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів – надмірне випасання худоби, викошування, випал трави, осушення; для лісових - проведення лісгосподарських робіт).

Загрозами для лісової рослинності є:

- випалювання сухої рослинності у весняний період;

- порушення технології заготівлі та трелювання деревини;
- самовільні рубки.

Загроза збереженню територій з природоохоронним статусом пов'язана перш за все із нереалізацією заходів, передбачених програмами, конвенціями чи іншими нормативно-правовими актами різних рівнів. Хоча на території Тростянецької громади природоохоронні території займають незначну площу, варто виділити низку загроз і потенційних ризиків для функціонування системи природоохоронних територій у громаді:

- наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з виробничою, агропромисловою, транспортною та іншими сферами діяльності, що призводить до деградації природно-ландшафтних комплексів, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем;
- наслідки війни та військових дій, які, зокрема, проявляються для об'єктів ПЗФ у вигляді додаткового антропогенного тиску (забруднення, спричинене обстрілами стратегічних об'єктів та інше);
- регіональні прояви кліматичних змін (зростання середніх та максимальних температур, ріст випаровування та випарності з діяльних поверхонь, збільшення числа випадків стихійних небезпечних метеорологічних явищ, серед яких грози, шквали, смерчі, градобій, пилові бурі та інші явища) та їх прямий чи опосередкований вплив на природні комплекси.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища **на стан здоров'я мешканців** громади гальмується низкою проблем, пов'язаних, головним чином, з низьким рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів, зокрема, низьким рівнем оснащення сучасним функціонально-діагностичним та фізіотерапевтичним обладнанням. З метою покращення результатів роботи системи охорони здоров'я та поліпшення якості надання послуг закладами охорони здоров'я усіх рівнів необхідно змінити механізми фінансування та оптимізувати систему управління. Основні тенденції стану здоров'я населення та демографічної ситуації у громаді, очевидно, зберігатимуться, але можливі локальні погіршення у місцях найбільшого забруднення повітря та/або питної води, зокрема:

- через забруднення поверхневих вод внаслідок недбалого і нераціонального поводження із стічними водами в населення можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші;
- через забруднення атмосферного повітря внаслідок проходження по території громади автошляхів загального користування державного значення виникають хвороби дихальних шляхів, алергії, слезотеча, різь в очах, сухий кашель, нудота, головний біль, стискання в грудях, задишка, загальну слабкість, що є причиною розладів функцій органів дихання, атеросклерозу, хвороби серця, раку легенів;
- через зниження показників родючості та хімічного навантаження на ґрунти в населення через неякісні продукти харчування можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші.

РОЗДІЛ 5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ТА ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відповідно до **Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»** та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати низку зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

- виконання низки заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;

- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкта для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

- забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

- оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища. Комплексні заходи з охорони довкілля ґрунтуються на пропозиціях схем і проектів районного проектування та відповідних розділів прогнозів економічного та соціального розвитку підприємств, схем генеральних планів території.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища передбачають:

- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів;

- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;

- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод тощо.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, **встановлені на державному та місцевому рівнях** та пов'язані з дотриманням низки нормативних документів, зокрема:

1. Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695.

2. Стратегії сталого розвитку «Україна-2030», схваленої Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019.

3. Програми охорони навколишнього природного середовища Львівської області на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням Львівської обласної ради від 23.02.2021 № 72.

4. Комплексної програми підвищення енергоефективності, енергозбереження та розвитку відновлюваної енергетики у Львівській області на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням сесії Львівської обласної ради від 18.02.2021 № 62.

5. Стратегії управління відходами у Львівській області до 2030 року, затвердженої рішенням Львівської обласної ради від 21.12.2017 № 580.

6. Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117.

7. Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р.

8. Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р.

9. Рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі - НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ» (<https://mepr.gov.ua/news/32479.html>).

10. Відповідні завдання і заходи щодо НРДЗ також зазначені у рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації».

11. Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р.

12. Плану заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р.

13. Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р.

14. Водної стратегії України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022 - 2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є:

1. Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015).

2. Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 р. № 2354-VIII.

3. Ріо - Конвенцій та інших міжнародних угод природоохоронного спрямування.

Охорона та покращення навколишнього природного середовища забезпечується комплексом заходів, в основу яких покладена система державних законодавчих актів та регламентація планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 року № 2354-VIII регламентовано процедурні аспекти стратегічної екологічної оцінки. Так, СЕО – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Засади екологічної політики України регламентовані **Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»** 28.02.2019 № 2697-VIII. Основні засади державної екологічної політики:

1) впровадження інструментів сталого (тобто виваженого) споживання природних ресурсів та виробництва;

2) вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

3) створення екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів, у тому числі природних ресурсів з асиміляційним потенціалом;

4) зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення та невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;

5) збереження і відновлення чисельності видів природної флори та фауни, в тому числі мігруючих видів тварин, середовищ їх існування, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного та рослинного світу і типових природних рослинних угруповань, що підлягають охороні;

6) зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст (зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво);

7) забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу України;

8) забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

9) забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану вражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;

10) стимулювання впровадження систем екологічного управління на підприємствах одночасно з поліпшенням екологічних характеристик продукції, у тому числі на основі міжнародних систем сертифікації та маркування;

11) впровадження технологій електронного урядування в екологічній сфері.

У вищезгаданому законі СЕО визначено одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Конкретні заходи щодо захисту атмосферного, водного та ґрунтового середовища вживаються відповідно до специфіки окремих джерел забруднення.

Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затверджену Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р, розроблено з метою підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні.

Реалізація Стратегії направлена на виконання Україною міжнародних зобов'язань в рамках Паризької кліматичної угоди щодо скорочення викидів парникових газів та адаптації до наслідків глобальної зміни клімату.

Основними екологічними загрозами для України є значний рівень забруднення атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, недосконала система державного нагляду (контролю) та моніторингу навколишнього природного середовища. Також склалася критична ситуація з утворенням, накопиченням, зберіганням, переробленням, утилізацією та захороненням відходів.

Відповідно до Стратегії екологічної безпеки найбільш вразливими до наслідків зміни клімату в Україні є такі соціально економічні сектори як: біорізноманіття, водні ресурси, енергетика, громадське здоров'я, лісове господарство, прибережні території, рибне господарство, сільське господарство, ґрунти тощо. І саме на них буде направлена основна діяльність Уряду в рамках реалізації документу.

Реалізація Стратегії досягнення цілей державної політики щодо екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату здійснюватимуться в два етапи. У результаті її впровадження очікується: зменшення рівня промислового забруднення, створення ефективної системи хімічної безпеки, забезпечення раціонального використання природних ресурсів; досягнення «доброго» екологічного стану вод, забезпечення сталого лісоуправління та підвищення адаптивної здатності лісових екосистем, створення правових та економічних підстав запровадження ієрархії поводження з відходами, підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні,

посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату, стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях тощо.

Впровадження стратегії відбуватиметься відповідно до розробленого і затвердженого Операційного плану реалізації Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, в якому прописані заходи на найближчі три роки.

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються **Водним кодексом України** (від 06.06.95 № 213/95-ВР) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Відповідно до внесених змін до ст. 49 Водного кодексу України дозвіл на спеціальне водокористування видається територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства.

Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<https://data.gov.ua/dataset/water-use-permits>).

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (від 13.03.2002 № 321, зі змінами);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (від 11.09.1996 № 1100, зі змінами);

- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;

- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (від 15.12.1994 № 116);

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (від 18.12.1998 № 2024, зі змінами).

Правове та інституційне регулювання та основні екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря регламентуються **Законом України «Про охорону атмосферного повітря»** від 16.10.1992 № 2707-XII.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються **Законом України «Про управління відходами»** від 20.06.2022 року № 2320-IX та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища шляхом раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природно-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, у якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, **Законом України «Про інвестиційну діяльність»** від 18.09.1991 № 1560-XII встановлюється заборона

інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України. У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також, відповідно до ст. 8 інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля його діяльності у випадках та порядку, встановлених **Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»** від 23.05.2017 № 2059- VIII.

Відповідно до нормативно-правової бази України, Стратегія відповідає низці зобов'язань:

1. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
2. Проведення природоохоронних заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
3. Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
4. Підвищення комфортності сформованої сільської забудови за рахунок її реконструкції, відновлення і модернізації;
5. Вжиття заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
6. Впровадження роздільного збору сміття;
7. Вивезення твердих побутових відходів на полігон ТПВ, згідно з договором;
8. Забезпечення загальної доступності Стратегії та самого звіту СЕО відповідно до вимог Законів України «Про доступ публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом розміщення на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування, а у сільських населених пунктах - також не менш як у трьох публічних місцях (на дошках оголошень органу місцевого самоврядування, об'єктів соціально-культурного призначення, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органом місцевого самоврядування, та в інших місцях масового перебування населення).

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що Стратегія розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року відповідають цілям екологічної політики, встановленим на національному та регіональному рівнях; враховують більшість з них і пропонують комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

РОЗДІЛ 6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

На території Тростянецької громади при дотриманні та виконанні захисних і охоронних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації План заходів з реалізації Стратегії не очікується, оскільки відсутні причини, які призводять до їх зміни, а всі стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

Робоча група з СЕО здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Плану заходів з реалізації Стратегії на складові довкілля відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Плану заходів відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	+

Чи може реалізація Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10 Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?		+		+
11 Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	+
12 Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13 Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	+
14 Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15 Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?		+		
16 Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи				
17 Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	+
18 Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19 Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
20 Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21 Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22 Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23 Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24 Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25 Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26 Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання			+	+

Чи може реалізація Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
земель?				
27 Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Клімат				
28 Збільшення обсягу викидів парникових газів?			+	+
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
29 Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
30 Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	+
31 Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		+		
32 Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
33 Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		+		
34 Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?		+		
35 Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
Населення та інфраструктура				
36 Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?		+		
37 Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?		+		
38 Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
39 Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	+
40 Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?		+		+
41 Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг				
42 Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	

Чи може реалізація Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
43. Погіршення екологічного моніторингу?			+	+
44. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
45. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше				
46. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		
47. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
48. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	+
49. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
50. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
51. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

В результаті реалізації документів державного планування стан довкілля та умов життєдіяльності населення, його стан здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу зміниться в кращу сторону, тому що вибрано найбільш екологічно безпечне бачення Стратегії з урахуванням соціального, екологічного та економічного впливу.

Керуючись сформульованим стратегічним баченням розвитку Тростянецької сільської територіальної громади, стратегічними та операційними цілями, та на основі оцінок, представлених в табл. 6.1, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Плану заходів.

Таблиця 6.2 Висновки щодо ймовірного впливу Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля

Складові	Опис
Атмосферне повітря	У Плані заходів з реалізації Стратегії не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану. Позитивний вплив на атмосферне повітря зумовить досягнення оперативної цілі Стратегії 5.2. Покращення екологічного стану довкілля шляхом реалізації програм та проєктів спрямованих на впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії та популяризації енергоефективності та енергозбереження.
Водні ресурси	У плані заходів з реалізації Стратегії розвитку територіальної громади не передбачено окремих завдань або проєктів, які б передбачали господарську діяльність у межах водоохоронних зон чи прибережних захисних смуг водних об'єктів. Зокрема, не плануються заходи, що можуть впливати на ставки, розташовані на території населеного пункту, а також на річки Прітва, Зубра, Барбара, Колодниця, Іловець (Барвінка) та струмки Без Назви, Мокрий і Ласки. Відповідно, реалізація заходів Стратегії не передбачає втручання у водні об'єкти,

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Складові	Опис
	<p>зміну їх гідрологічного режиму чи здійснення будівельних робіт у межах прибережних захисних смуг. Усі заплановані заходи реалізовуватимуться з урахуванням вимог природоохоронного законодавства та обмежень щодо використання територій, прилеглих до водних об'єктів.</p> <p>Також, план заходів з реалізації Стратегії не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії не призведе до погіршення стану водних ресурсів. Водночас Стратегія містить оперативну ціль 6.1. Модернізація та розвиток інженерної інфраструктури, що передбачає розвиток системи очистки стічних вод (реконструкція очисних споруд), розширення і покращення якості системи водовідведення, а також захист прибережних зон, попередження підтоплення території, розчистку русел річок.</p>
Відходи	<p>Реалізація завдань Стратегії, які передбачені оперативною ціллю 5.1.Управління побутовими відходами. що передбачають запровадження та пропагування системи сортування відходів, формування еко-свідомості у населення, проведення заходів та екологічних акцій очищення берегів річок та озер, території лісосмуг, укріплення берегів річок та захисту від підтоплення, реконструкцію парків та влаштування паркових просторів тощо) сприятимуть зменшенню обсягів утворення твердих побутових відходів, створенню ефективної системи поводження з ТПВ. Такі заходи як впорядкування території, ліквідація стихійних сміттєзвалищ, встановлення спеціальних окремих контейнерів для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади, поступове запровадження чіткої системи збирання сміття (графіки вивезення) на усій території громади, активізація укладення договорів на вивезення ТПВ, закупівля техніки, просвітницька діяльність щодо створення екологічної культури мешканців мають виключно позитивний ефект.</p>
Кліматичні умови	<p>План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинятиме до збільшення обсягів викидів парникових газів, що можуть сприяти глобальному потеплінню. Тому реалізація Плану заходів не має призвести до негативного впливу на клімат. Натомість, реалізація завдань у межах оперативних цілей 1.1. Розвиток підприємництва, 4.1. Розвиток туристичної інфраструктури, 4.4. Підтримка підприємництва та зайнятості у туристичній сфері в комплексі дозволить знизити викиди CO₂ в атмосферу, сприятимуть збалансованому та більш сталому споживанню ресурсів.</p>
Земельні ресурси	<p>Внаслідок реалізації Плану заходів з реалізації Стратегії не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу та появи таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Очікується, що запровадження Стратегії позитивно відобразиться на стані земельних ресурсів громади. Оперативна ціль 8.1. Планування розвитку території сприятиме зменшенню кількості твердих побутових відходів, що вивозяться на полігон для утилізації, та зниженню обсягу токсичних речовин, які потрапляють у ґрунт внаслідок перегнивання сміття або наявності у відходах небезпечних речовин.</p>
Біорізноманіття рекреаційні зони та природно-заповідний фонд	<p>На території Тростянецької сільської ради розташовані об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення:Стільське Горбогір'я, Парк XVIII ст.,Скеля з трьома печерами та територія регіону входить до елементів Смарагдової мережі України, зокрема: Stilske Horbohiria. У Плані заходів з реалізації Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на ці об'єкти природно-заповідного фонду, в тому числі територію Смарагдової мережі. Натомість, в межах оперативної цілі 4.1. Розвиток туристичної інфраструктури планується розвиток транспортної та сервісної інфраструктури. Також в рамках завдання 4.3.2. Розширення мережі туристично-рекреаційних об'єктів,</p>

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Складові	Опис
	включаючи відновлення дендропарку передбачається реалізація екологічної програми та програми благоустрою, зокрема ліквідація аварійних, фаутичних дерев та сухостою, кронування та обрізка дерев, закупівля та висадка саджанців дерев і квітів, розбивка клумб, квітників, недопущення поширення борщівника Сосновського на території громади, викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування, які матимуть позитивний вплив на збереження біорізноманіття.
Культурна спадщина	<p>Реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії не призведе до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини.</p> <p>Стратегічно важливим напрямком діяльності Тростянецької громади до 2027 року є активний розвиток туристичної, рекреаційної індустрій і суміжних галузей гостинності та громадського харчування, завдяки чому зросте попит на туристичні продукти громади.</p> <p>Громада розвиватиме свій економічний потенціал оздоровчо-відпочинкової та туристичної сфери, зокрема р. Дністер та її приток, ставків, озер (зокрема, штучне карстоє озеро Задорожнє) та підземних вод, поєднаних з 38 км розміщенням від обласного центру</p> <p>До 2027 року громада створить туристичну сервісну інфраструктуру та стане складовою регіональних та міжнародних туристичних маршрутів. Реалізація оперативної цілі 4.1.Розвиток туристичної інфраструктури.</p> <p>Впровадження Стратегії та Плану заходів сприятиме розвитку культурної спадщини, рекреаційних зон в громаді, осередків дозвілля та громадських просторів.</p>
Населення та інфраструктура	План заходів з реалізації Стратегії не передбачає появи нових ризиків для здоров'я населення громади. Натомість, всі цілі, завдання Стратегії спрямовані на покращення умов життя і діяльності громадян. До того ж реалізація оперативної цілі 7.1. Підвищення рівня громадської безпеки має сприяти покращенню здоров'я жителів громади
Екологічне управління, моніторинг	План заходів з реалізації Стратегії не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення поведінки з відходами, впровадження екологічного управління та енергоефективних технологій, енергомодернізацію комунальних та приватних будівель.
Кумулятивний (накопичувальний) вплив	Ймовірність того, що реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії приведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі собою будуть незначними, але в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, відсутня.

Таким чином, реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація усіх оперативних цілей Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в територіальній громаді.

РОЗДІЛ 7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ

Реалізація Стратегії та Плану заходів передбачає виконання заходів та проєктів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному контексті середовища життєдіяльності мешканців та гостей громади. На основі пропозицій, наданих членами Робочої групи з проведення Стратегічної екологічної оцінки Плану заходів, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії та Плану заходів пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля. Зокрема:

Можливі превентивні заходи за складовими навколишнього природного середовища

Компонент довкілля	Основні проблеми, пов'язані з ДДП	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків
Атмосферне повітря і клімат	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Вплив промислових підприємств. ▪ Вплив викидів шкідливих речовин (у т. ч. генерованих автомобільним транспортом, бюджетними установами та домогосподарствами). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Створити території захисних зелених насаджень обабіч автошляхів. ▪ Впроваджувати та сприяти реалізації заходів підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях громади. ▪ Здійснювати масово-роз'яснювальну роботу для попередження підпалів сухоостою та незаконної вирубки лісів.
Водні ресурси, в тому числі р.Дністер, що належить до території Смарагдової мережі	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зношеність та нестача водоносних систем. ▪ Неєфективна та недостатня система централізованого водовідведення. ▪ Підтоплення територій. ▪ Занедбаність водних об'єктів. ▪ Потрапляння стічних вод домогосподарств та підприємств у ґрунт та поверхневі води. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Здійснити будівництво очисних споруд із застосуванням новітнього обладнання та технологій. ▪ Будувати (ремонтувати) водопровідні та каналізаційні мережі. ▪ Провести інвентаризацію водних об'єктів на території громади. ▪ Забезпечити населення і галузі економіки водними ресурсами в необхідній кількості та відповідної якості. ▪ Здійснювати охорону, екологічне оздоровлення, регулярне очищення та відтворення водних об'єктів. ▪ Укріплювати береги водних об'єктів.
Земельні ресурси, в тому числі долина р.Дністер, що належить до території Смарагдової мережі	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інтенсивне промислове використання земель (кар'єри) ▪ Викиди важких металів, які містяться у вихлопних газах автотранспорту, та осідають на поверхню ґрунту. ▪ Підтоплення територій, в тому числі сільсько-господарських угідь ▪ Зниження родючості ґрунтів. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Рекультивувати порушені території. ▪ Проводити інженерно-технічні, агролісомеліораційні та ґрунтозахисні заходи. ▪ Створювати лісові захисні насадження на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезазахисних смуг. ▪ Проводити постійний земельний аудит
Лісові ресурси, в тому числі розміщені в долині р.Дністер, що належить до території Смарагдової мережі	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Нелегальна та неконтрольована вирубка лісів. ▪ Поширення борщівника Сосновського на території громади. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Досягнення оптимальної лісистості в громаді. ▪ Створювати лісові захисні насадження на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезазахисних смуг. ▪ Проводити громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади. ▪ Проводити заходи по попередженню підпалів та незаконної вирубки лісів. ▪ Здійснювати ліквідацію аварійних, фаутичних дерев та сухоостою, кронування та обрізки дерев.

Компонент довкілля	Основні проблеми, пов'язані з ДДП	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Здійснювати розширення та благоустрій паркових зон на території громади. ▪ Здійснювати закупівлю та висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників. ▪ Здійснювати ліквідацію борщівника Сосновського на території громади. ▪ Викошувати узбіччя, зони зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.
Поводження з відходами	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ. ▪ Недостатній рівень централізованого вивезення та роздільного збору ТПВ. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проводити ліквідацію стихійних сміттєзвалищ. ▪ Встановити спеціальні окремі контейнери для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади. ▪ Поступово запровадити чітку і ефективну систему збирання сміття (графіки вивезення) на усій території громади. ▪ Активізувати укладення договорів на вивезення ТПВ ▪ Закупити необхідну техніку для збільшення кількості населених пунктів охоплених збором ТПВ. ▪ Проводити просвітницьку діяльність для створення екологічної культури мешканців. ▪ Впроваджувати інноваційні розробки та новітні технології у галузі переробки відходів.

Окрім з азначеного, доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування громади з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проекти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проектів.

Переважна більшість рекомендованих Робочою групою з проведення Стратегічної екологічної оцінки Плану заходів для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії були враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії.

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі відповідно до вимог Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших.

Завдання Плану заходів заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків впливу на навколишнє середовище наведені в таблиці 7.1

Таблиця 7.1. Заходи, що передбачені Планом заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків

Складові довкілля, у тому числі здоров'я населення	Завдання Плану заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку
Атмосферне повітря і клімат	1.1.1 Розбудова інфраструктури підтримки підприємництва 3.2.1 Модернізація освітніх закладів 3.2.8 Модернізація інфраструктури шляхом впровадження заходів з енергозбереження 5.1.1. Організація системи збирання, вивезення та утилізації твердих побутових відходів 5.2.2. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ 5.2.3. Озеленення населених пунктів, благоустрій територій 6.1.1. Будівництво, реконструкція та ремонт систем водопостачання і водовідведення 6.1.3. Модернізація системи електро-, газо- та теплопостачання із впровадженням енергоощадних технологій 6.3.2. Встановлення інтелектуальних систем обліку споживання ресурсів 6.3.3. Використання альтернативних джерел енергії в комунальній сфері
Водні ресурси	5.2.1. Проведення заходів з охорони водних об'єктів, лісів, парків і зелених зон 6.1.1. Будівництво, реконструкція та ремонт систем водопостачання і водовідведення 6.1.2. Заміна застарілих мереж, насосних станцій, будівництво нових свердловин і резервуарів
Земельні ресурси	1.3.3. Покращення якості ґрунтів 4.3.2. Розширення мережі туристично-рекреаційних об'єктів, включаючи відновлення дендропарку 4.3.3. Підтримка розвитку сільського, зеленого, етно- та еко-туризму 5.2.1. Проведення заходів з охорони водних об'єктів, лісів, парків і зелених зон 5.2.2. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ 5.2.3. Озеленення населених пунктів, благоустрій територій. 5.3.1. Проведення екологічних освітніх кампаній, конкурсів, шкільних проєктів 8.1.1. Оновлення та виготовлення містобудівної документації 8.1.2. Виготовлення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади 8.1.3. Розвиток земельних відносин та виготовлення документації із землеустрою на території громади 8.1.4. Інвентаризація земельних ділянок та об'єктів нежитлової нерухомості
Відходи	5.1.1. Організація системи збирання, вивезення та утилізації твердих побутових відходів 5.1.2. Придбання спеціалізованої техніки (сміттєвозів, контейнерів) 5.1.3. Впровадження системи роздільного збирання та сортування відходів 5.2.2. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ 5.2.3. Озеленення населених пунктів, благоустрій територій. 5.3.1. Проведення екологічних освітніх кампаній, конкурсів, шкільних проєктів 5.3.2. Поширення інформації про екологічні ініціативи через соцмережі
Біорізноманіття	4.3.3. Підтримка розвитку сільського, зеленого, етно- та еко-туризму 5.2.1. Проведення заходів з охорони водних об'єктів, лісів, парків і зелених зон 5.2.3. Озеленення населених пунктів, благоустрій територій 5.3.1. Проведення екологічних освітніх кампаній, конкурсів, шкільних проєктів 5.3.2. Поширення інформації про екологічні ініціативи через соцмережі
Рекреаційні зони	4.3.2. Розширення мережі туристично-рекреаційних об'єктів, включаючи відновлення дендропарку 5.2.3. Озеленення населених пунктів, благоустрій територій
Здоров'я населення	3.1.1. Забезпечення скринінгу і ранньої діагностики окремих видів раку та моніторингу стану здоров'я пацієнтів з груп ризику 3.1.2. Організація профілактичних та протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання появі та поширенню інфекційних хвороб, пов'язаних із наданням медичної допомоги

	<p>3.1.3. Забезпечення медичних закладів сучасним обладнанням, медичними матеріалами та фармацевтичною продукцією</p> <p>3.1.4. Оновлення матеріально-технічної бази у закладах охорони здоров'я (ПК, офісне обладнання, офісні та медичні меблі).</p> <p>3.1.5. Модернізація амбулаторій, фельдшерсько-акушерських пунктів. Ремонт приміщень, кабінетів, лабораторій, санвузлів, тощо</p> <p>3.1.6. Реконструкція системи водопостачання та водовідведення у закладах охорони здоров'я</p> <p>3.1.7. Реконструкція системи газопостачання у закладах охорони здоров'я</p> <p>3.1.8. Реконструкція внутрішніх та зовнішніх мереж системи електропостачання</p> <p>3.1.9. Облаштування безпечних умов (протипожежний захист)</p> <p>3.3.4. Розширення можливостей заради спортивних потреб, дозвілля та здорового способу життя мешканців громади</p> <p>3.3.6. Розвиток спортивної інфраструктури</p>
--	---

РОЗДІЛ 8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Стратегія розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року розроблені на довгостроковий період і є плановим документом. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів вказує на те, що їх реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, кліматичні умови. Це означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на **екологічно збалансований сценарій розвитку** і не потребують розгляду альтернатив.

Під час підготовки Звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів може бути розглянутий і інший сценарій розвитку: **гіпотетичний «нульовий»**, за яким Стратегія та План заходів не затверджуються, а більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію. Гіпотетичний сценарій пов'язаний із збереженням нинішнього стану громади. В основі цього варіанту думка, що зміни практично не відбуватимуться. При цьому, якісні показники розвитку будуть залишатись «малорухомими», а це стримує процеси збалансованого (сталого) розвитку громади. Реалізація гіпотетичного сценарію ілюструє значне загострення екологічних проблем, що будуть значною перешкодою для набуття комфортних умов життя та добробуту населення. Відтак, за результатами аналізу, визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток Тростянецької громади є ускладненим, і цей сценарій призводить до погіршення екологічної ситуації в межах її території.

Натомість, у Стратегії розглянуто два сценарії можливого розвитку громади, які є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану розвитку територіальної громади, що ґрунтується на припущеннях песимістичного та стримано оптимістичного розвитку.

Песимістичний сценарій розвитку територій формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним або може погіршуватися, з огляду на продовження війни, що не дозволяє сформуванню стимулів для розвитку країни, регіону, громади. Хід песимістичного сценарію результуватиметься низкою наслідків на довкілля та стан здоров'я населення громади:

Затяжна війна та значне погіршення соціально-економічної ситуації, зумовлене нею, може стати вагомим проблемою для Тростянецької територіальної громади в близькій перспективі (2-3 роки). Вона проявиться передовсім у зміні статеві-вікової структури населення громади (виїжджають молоді люди, а в умовах війни – жінки з дітьми) та втраті висококваліфікованих спеціалістів.

Відповідно це негативним чином позначиться на якості трудових ресурсів, а через декілька років проявиться у зменшенні попиту на отримання послуг шкільної та дошкільної освіти, охорони здоров'я тощо і може результуватися від'ємним приростом населення. Крім того, імовірним наслідком втрати людського ресурсу у громаді буде посилення концентрації населення в адміністративному центрі громади, що призведе до зростання диспропорцій розвитку територій громади, збереження попиту на базові освітні, медичні, культурні, соціальні послуги у Самборі та його зниження у сільських населених пунктах.

Затяжна війна спричинила скорочення обсягів міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до бюджетів територіальних громад, внаслідок чого відбулося майже повне перекладання повноважень у соціальній сфері на бюджети громад. Через високе навантаження соціальною складовою бюджет громади не в змозі фінансувати програми з впровадження енергоощадних технологій, розвитку економіки, водного господарства, створення місць для проведення дозвілля, розвитку дорожньої та соціальної інфраструктури. Сільські території занепадають, дороги ремонтуються «ямковим методом».

Суттєве скорочення/зміна логістичних ланцюгів та експорту продукції сільського господарства може мати наслідком зменшення податкових доходів від сфери сільського господарства. Ризики, які виникли у сільськогосподарському секторі та зумовлені війною, матимуть більш негативний вплив на розвиток малих фермерських господарств та переробних підприємств, у яких менший запас міцності порівняно з великими агрохолдингами, і загрожують їх існуванню. Наслідком цього, імовірно, є втрата громадою розвиненого і перспективного напрямку економічної діяльності. Громада розвиватиметься надто повільно. Наслідком затяжної війни або її інтенсифікації стане зниження рівня фінансової спроможності територіальної громади через зниження темпів розвитку підприємництва та купівельної спроможності населення. В цих умовах Тростянецької громади буде змушена спрямувати наявні кошти на надання жителям основних соціальних та адміністративних послуг. Натомість питання модернізації і розвитку комунальних мереж, збереження навколишнього природного середовища буде відкладене у часі.

Таким чином, погіршиться екологічна ситуація в громаді. Відсутність сучасних природоохоронних заходів та неспроможність місцевої влади ефективно впроваджувати нові підходи до управління відходами, передусім через брак фінансових ресурсів, не дозволять гарантувати збереження довкілля на нинішньому рівні, через що виснажуватимуться земельні ресурси, ліси та водні об'єкти, а площі деградованих/малопродуктивних земель зростатимуть. Зростатиме й рівень залісненості чагарниками деградованих/малопродуктивних земель.

Ситуація щодо водозабезпечення та водовідведення не задовольнятиме потреби населення, що також впливає на привабливість громади для подальшого життя населення.

Стримано-оптимістичний сценарій розвитку базується на припущеннях, за яких формуються більш сприятливі зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує власні сильні сторони (конкурентні переваги) та можливості з метою нівелювання ризиків, які виникають з огляду на умови суспільно-економічного розвитку країни. Хід стримано-оптимістичного сценарію результуватиметься низкою наслідків на довкілля та стан здоров'я населення громади:

Завершення війни перемогою України сприяє стабілізації демографічної ситуації в країні (сюди повертається частина населення, яка виїхала на перших етапах після повномасштабного вторгнення РФ; частина ВПО повертаються додому, інші ВПО інтегруються у приймаючих громадах). У Тростянецькій громаді відбувається поживлення міграційних процесів внаслідок переселення сюди нових мешканців, що є результатом її вигідного місцезонашування та доступу до обласного центру. Збільшення кількості населення у громаді забезпечує зростання попиту на адміністративні і соціальні послуги (дошкільної та загальної середньої освіти, охорони здоров'я тощо), що стимулює органи місцевого самоврядування забезпечити повсюдність отримання та покращити якість надання цих послуг. Крім того, в умовах міграції у громаду відбувається зростання попиту на житло та землю під житлову забудову, що стимулює підвищення вартості нерухомого майна та земельних ресурсів у громаді. Відповідно, зростання привабливості громади для нових мешканців буде супроводжуватися збільшенням обсягів доходів бюджету громади від

оподаткування майна, збільшенням і диверсифікацією трудових ресурсів громади, а також зростанням попиту на отримання якісних соціальних послуг у громаді.

Громада поступово формує імідж інвестиційно-привабливої території: логістично вигідної, з акцентами на високотехнологічний та екологічний розвиток. Внаслідок ефективної політики місцевої та регіональної влади громада залучає стратегічних інвесторів у пріоритетні галузі економіки та сільського господарства, що забезпечує їй підвищення рівня фінансової спроможності, диверсифікацію економіки та знижує надмірну залежність від бюджетоформуючих військових установ. Існуючі промислові виробництва на території громади модернізуються та збільшують обсяги виробництва промислової продукції. Навколо стратегічних інвесторів активізується малий і середній бізнес, заповнюючи логістично обслуговуючу нішу. В цих умовах зростає можливість працевлаштування на території громади.

По завершенню війни зростає логістичний потенціал Тростянецької громади внаслідок активізації логістичних процесів у регіоні на рівні взаємозв'язків між Україною та ЄС, що дає поштовх для залучення на територію і розвиток суб'єктів господарювання у сфері транспорту та складського господарства. Розвиток транспортно-логістичних послуг приносить громаді і регіону загалом безпосередні економічні вигоди, оскільки у громади з високим логістичним потенціалом спрямовуються інвестиції на розвиток транспортної інфраструктури та впровадження інформаційних технологій. З метою ефективного використання наявного логістичного потенціалу орган місцевого самоврядування спільно з регіональною владою поступово здійснюють заходи з покращення технічного стану доріг, заміни застарілого парку автоперевізників, вирішення проблеми недостатньої кількості інфраструктурних логістичних об'єктів.

Тростянецької громада націлена на залучення коштів з державного, обласного бюджетів, МТД та грантових коштів. Маючи чіткий план модернізації інженерної та соціальної інфраструктури у середньостроковій перспективі, орган місцевого самоврядування використовує усі можливості для залучення фінансового ресурсу ззовні. Це дає змогу значно підвищити рівень комфорту для мешканців, покращити стан доріг в громаді та рівень надання адміністративних і соціальних послуг. Активізація в Україні діяльності міжнародних фондів та організацій дозволяє громаді працювати над залученням «зеленого» фінансування та інвестицій для заходів щодо запобігання та адаптації до зміни клімату, побудови циркулярної економіки та збереження довкілля, що, серед іншого, сприяє підвищенню рівня екологічної свідомості населення.

Громада активно підтримує фермерський рух на своїй території. Тут поступово налагоджується виробництво і переробка органічно та екологічно чистої продукції. Формуються місцеві продуктові бренди, а місцева продукція популяризується на фестивалях і святкуваннях, які стають відомими у регіоні і приваблюють щораз більше учасників. Тут налагоджується виробництво і переробка органічної та нішевої сільськогосподарської продукції.

Громада націлена на вирішення питання нерівномірності розвитку населених пунктів, що вимагає забезпечення рівного доступу населення до соціальних послуг високої якості та ринку праці. Для цього громада прагне активно впроваджувати численні інфраструктурні проекти (ремонт доріг, модернізацію і розширення систем водопостачання і водовідведення, покращення якості довкілля та рівня захисту навколишнього середовища, впровадження нових підходів до поводження з побутовими відходами, упровадження високотехнологічних способів їх утилізації з врахуванням кращих міжнародних практик). Запроваджено систему роздільного сортування сміття у всіх населених пунктах громади, майже усі домогосподарства громади уклали договори про централізований збір і вивезення сміття.

У громаді активізується курс на енергоефективність та розвиток альтернативної енергетики.

В основі Стратегії розвитку Тростянецької громади закладено **стримано-оптимістичний сценарій розвитку**. Стратегія поряд з економічними та соціальними цілями містить стратегічну ціль 2. Громада чистого довкілля та сучасної інфраструктури, яка передбачає досягнення високих екологічних стандартів. Це означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований розвиток і тому не потребують альтернативних цілей та пріоритетів, а також альтернативних варіантів розвитку.

В інтересах ефективного та сталого розвитку громади та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованих Стратегії та Плану заходів. Жодні ускладнення у ході виконання СЕО для Робочої групи (у тому числі щодо недостатності інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) не виникали.

З огляду на те, що План заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Добровірської громади носить стратегічний характер, в першу чергу доречним було використання методів стратегічного аналізу. Перелік та опис застосованих при підготовці Звіту СЕО методів наведено у Таблиці 8.1.

Таблиця 8.1. Характеристика методів, застосованих для підготовки Звіту про СЕО Плану заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади

Вид застосованого методу	Короткий опис
Аналіз контексту стратегічного планування	Проведено аналіз узгодження стратегічних, оперативних цілей і завдань Плану заходів із документами державного планування вищого рівня – державними та обласними стратегіями, планами дій, програмами, а також міжнародними зобов'язаннями України, у тому числі у контексті євроінтеграції та набуття чинності Угодою про Асоціацію України та ЄС.
Аналіз поточного стану довкілля	Для дослідження поточного дану здійснювався збір офіційних, статистичних та інших даних із відкритих джерел, аналіз документів, у тому числі стратегій та програм, затверджених Тростянецької сільською радою, або виготовлених на її замовлення, аналіз регіональних програм та стратегій, у тому числі Стратегії розвитку Львівської області на період до 2027 року та Звіту про Стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Львівської області.
Загальнонаукові методи дослідження	В ході аналізу використовувалися загальнонаукові методи дослідження – спостереження, вивчення фактів, порівняння, аналізу, синтезу, індукції, дедукції
Метод прогнозування	Використовувався для вивчення ймовірних сценаріїв розвитку подій, впливу наявних факторів на покращення або погіршення наявної ситуації із станом довкілля та умовами для здоров'я населення.
Проведення оцінки впливу	Застосовувався для дослідження впливу тих чи інших факторів на стан довкілля та здоров'я населення.
Метод альтернатив	Метод дозволив здійснити порівняння між існуючими альтернативними сценаріями для більш об'єктивної оцінки та прогнозування ймовірного сценарію розвитку Тростянецької громади.
SWOT-аналіз	Метод використовувався без складання таблиці SWOT для аналізу сильних і слабких сторін, існуючих шансів та загроз для стану довкілля та здоров'я населення громади.
Оцінка кумулятивних ефектів	Використовувалася для аналізу потенційного сукупного впливу на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань Плану заходів.

Серед факторів, що додатково ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки, можна виділити наступні:

- відсутність деяких статистичних відомостей та інших характеристик, зокрема для кожного окремого населеного пункту громади
- відсутність методик, що дозволяють здійснювати довгострокові прогнози впливу Плану заходів на довкілля
- специфіка громади, зумовлена наявністю на її території підприємства стратегічного характеру, яке неодноразово піддавалося ракетно-дроновим атакам.

РОЗДІЛ 9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Важливим аспектом виконання Плану заходів є проведення своєчасного та всебічного моніторингу наслідків їх реалізації у контексті впливу на довкілля та здоров'я мешканців громади. Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначено необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля з метою:

- порівняння прогностичних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Стратегії та Плану заходів;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог (приписів) відповідних органів;
- оцінки реалізації екологічної політики на місцевому рівні;
- перевірки того, чи Стратегія та План заходів виконується відповідно до затверджених документів, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Замовник у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272. Для проведення моніторингу замовник (орган місцевого самоврядування) рішенням може утворити групу експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингову групу), визначити їх склад та порядок роботи.

Замовник (орган місцевого самоврядування) оприлюднює результати моніторингу та вносить їх до Єдиного реєстру **1 раз на рік протягом строку дії ДДП та через рік після закінчення такого строку**, а також у разі виявлення не передбачених звітом про СЕО негативних наслідків.

Проектом передбачено також проведення **моніторингу впровадження Стратегії**, що здійснюється щорічно на основі аналізу кількісних та якісних індикаторів, які демонструють рівень виконання стратегічних, оперативних цілей та завдань, зокрема шляхом порівняння базових (на початок реалізації Стратегії), прогнозованих проміжних (станом на конкретний період) і фактичних значень показників; а також **моніторингу виконання Плану заходів з реалізації Стратегії**, що здійснюється двічі на рік на основі відстеження виконання визначених індикаторів результативності впровадження кожного проекту місцевого розвитку.

Вплив виконання Стратегії та Плану заходів (Проекту) на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, може бути виявлений в результаті проведення заходів передбачених для здійснення моніторингу. Строк виконання цих заходів – **щорічно у I кварталі кожного року протягом строку дії ДДП та через рік після закінчення такого строку**.

Заходи, передбачені для проведення моніторингу включають наступні напрямки:

- моніторинг наслідків Проекту на пом'якшення та адаптацію до зміни клімату;
- моніторинг наслідків Проекту на сферу із запобігання промислового забруднення та охорону атмосферного повітря;
- моніторинг наслідків Проекту на сферу управління відходами та хімічної безпеки;
- моніторинг наслідків Проекту на сферу управління водними ресурсами та водними об'єктами;
- моніторинг наслідків Проекту на стан охорони і використання земель;
- моніторинг наслідків Проекту на збереження та відновлення біорізноманіття, екосистем та розвиток природоохоронних територій;

- моніторинг наслідків Проєкту для стану громадського здоров'я та безпеки в тій мірі, в якій на них впливає стан довкілля;
- моніторинг наслідків Проєкту для ефективності державного та місцевого управління у сфері охорони довкілля.

В залежності від стану довкілля, фактичних екологічних ризиків та особливостей соціально-економічного розвитку на території, на яку поширюється дія Проєкту, можуть бути ідентифіковані додаткові напрямки для здійснення моніторингу наслідків.

За кліматичним напрямком моніторингу, планується перевіряти наслідки заходів та планувальних і землевпорядних рішень для:

- реалізації Стратегії в частині досягнення оперативної цілі 2.2. Покращення екологічного стану довкілля щодо скорочення викидів парникових газів, збільшення обсягів їх поглинання і досягнення в підсумковому балансі вуглецевої нейтральності для громади або району, та оперативної цілі 2.1. Модернізація інженерно-транспортної інфраструктури щодо зниження ризиків та підвищення опірності населених пунктів до наслідків зміни клімату (максимальні температури, дефіцит води питної, для зрошення, інших господарських потреб, загрози хвиль спеки для громадського здоров'я та безпеки, пожежі, екстремальні стихійні явища та ризики затоплень);
- залучення до громади кліматично стійких інвестицій (вплив на привабливість громади для зелених інвестицій);
- загальної спроможності на рівні громади до впровадження заходів з енергоефективності, енергомодернізації, енергоменеджменту і до переходу на чисту енергію.

За напрямком моніторингу наслідків на запобігання промислового забрудненню та охорону атмосферного повітря планується перевіряти:

- виконання планувальних заходів (наприклад, зміни в планувальній організації території міста, спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог; створення та озеленення санітарно-захисних зон для промислових підприємств; розвиток вуличної мережі та об'їзних доріг для транзитного транспорту; створення системи захисного озеленення);
- виконання технологічних і санітарно-технічних заходів, спрямованих на досягнення екологічної безпеки (наприклад, впровадження нових мало- та безвідходних технологій на промислових підприємствах; модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання тощо).
- наслідки заходів та планувальних рішень, що впливають на:

1) загальну перспективу досягнути стійкого зменшення впливу викидів, скидів у води, шуму та відходів від промисловості та транспорту на населення і на особливо вразливі природні території та екосистеми (зокрема територію Смарагдової мережі);

2) на створення умов та можливостей для розвитку еко-індустріальних парків, запровадження екологічних програм промислових підприємств, що передбачають інвестиції в екологічно чисте виробництво (відповідну модернізацію виробництва, встановлення сучасного передового обладнання, випуск екологічної продукції);

3) можливість забезпечувати в подальшому реконструкцію та модернізацію систем відведення, очищення та скидання у водні об'єкти господарсько-побутових (комунальних), поверхневих та промислових стічних вод.

За напрямком моніторингу наслідків для сфери управління відходами, а також хімічної безпеки, планується перевіряти наслідки заходів та планувальних рішень для:

- виконання місцевих програм управління відходами (наприклад екологічної, благоустрою тощо), управління (ліквідації) незаконних і таких, що не відповідають нормативним вимогам, сміттєзвалищ, забезпечення досягнення цільових показників щодо управління побутовими та іншими видами відходів;
- перспектив розбудови інфраструктури для управління відходами (будівництва системи нових об'єктів, впорядкування/модернізації/розширення існуючих);
- виникнення, збільшення або зменшення екологічних ризиків різного роду на території, на яку поширюється дія Проєкту, зокрема: від хімічно небезпечних об'єктів, об'єктів управління небезпечними відходами, інших об'єктів підвищеної небезпеки; для моніторингу ризиків і загроз для хімічної безпеки (за наявності відповідних промислових чи інших небезпечних виробництв), а

також для спроможності здійснювати прогнозування, попередження, вчасне виявлення, реагування та ліквідацію ймовірних аварійних ситуацій на таких об'єктах;

- відновлення до безпечного стану (знешкодження, рекультивації) територій екологічно небезпечних підприємств, складів з небезпечними відходами чи іншими небезпечними речовинами тощо (за наявності), територій підприємств добувної промисловості і розроблення кар'єрів, виробництва будівельних матеріалів тощо.

За напрямком моніторингу наслідків на сферу управління водними ресурсами та водними об'єктами планується перевіряти наслідки заходів та планувальних рішень:

- за відведенням та очищенням стічних вод з території населених пунктів;
- за своєчасним будівництвом локальних очисних споруд зливової каналізації та ефективністю їх роботи;
- за створенням (визначенням у землепорядній та містобудівній документації) водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, їх розчищенням (упорядкуванням), укріпленням, захисним залісненням або залуженням, здійсненням інших заходів для підтримання сприятливого режиму цих територій і відповідних річок чи водойм;
- за благоустроєм водних рекреаційних зон;
- за виконанням технологічних і технічних заходів на промислових об'єктах (впровадження зворотних систем водопостачання, безстічних виробництв із замкнутими циклами водопостачання, систем відведення води від атмосферних опадів тощо);
- щодо відновлення доброго екологічного стану річок або водойм, збереження та відновлення водно-болотних угідь;
- ефективність роботи систем водопостачання та водовідведення (в тому числі зливової каналізації), що визначається за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води в пунктах водокористування населення (зокрема, пляжі) за хімічними та бактеріологічними показниками.

За напрямком моніторингу наслідків на стан охорони і використання земель планується перевіряти наслідки заходів та планувальних рішень:

- для розв'язання проблем і завдань, пов'язаних з необхідністю: рекультивації, вилучення з господарського обігу та консервації забруднених, порушених чи деградованих (у т.ч. від наслідків російської збройної агресії) земель;
- здійснення заходів протиерозійного, протизсувного захисту чи захисту від шкідливої дії вод (затоплення, руйнування берегів, ін.);
- досягнення екологічно збалансованої структури сільськогосподарських угідь (оптимальне співвідношення ріллі та екологічно стабільних угідь – пасовища, сіножаті, полезахисні лісосмуги та інші багаторічні насадження).

За напрямком моніторингу наслідків для стану збереження та відновлення біорізноманіття, екосистем та розвитку природоохоронних територій, планується перевіряти та оцінювати наслідки заходів та планувальних рішень для:

- досягнення цільових показників щодо розширення площі природно-заповідного фонду та забезпечення ефективного режиму його охорони і використання, розбудови інших природоохоронних територій;
- виконання планів і проєктів щодо відновлення (ренатуралізації) природно-заповідного фонду, інших природних екосистем або окремих об'єктів у них (фауни, флори, оселищ);
- виконання планів дій або заходів, необхідних для збереження і розмноження тварин і рослин з Червоної книги України або інших тварин і рослин, що підлягають особливій охороні на міжнародному, національному чи регіональному рівні;
- захисту природних екосистем різних типів від руйнувань і деградації, захисту лісів від пожеж, а також захисту від розповсюдження інвазійних рослин чи тварин;
- досягнення екологічно збалансованої структури земель на місцевому рівні (оптимальне співвідношення ріллі і забудованих земель, з одного боку, та угідь з орієнтованими на природу екосистемами, з іншого).

За напрямком моніторингу наслідків для ефективності державного та місцевого управління у сфері охорони довкілля планується перевіряти та оцінювати наслідки заходів та планувальних рішень щодо:

- реалізації державних, регіональних і місцевих програм та інвестиційних проєктів з охорони довкілля;
- спроможності організувати та здійснювати моніторинг стану довкілля на місцевому рівні, у т.ч. утримувати і розбудовувати необхідну мережу станцій (пунктів) для спостережень.

За напрямком моніторингу наслідків для стану громадського здоров'я та безпеки в тій мірі, в якій на них впливає стан довкілля планується перевіряти та оцінювати наслідки заходів та планувальних рішень, що впливають на:

- демографічну ситуацію в громаді;
- основні характеристики медичної сфери громади та стану здоров'я населення;
- організацію та обладнання рекреаційних зон.

Таблиця 9.1. Показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Плану заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Тростянецької територіальної громади для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Компонент	Індикатори	Одиниці вимірювання	Базові значення (2024-2025)	Проміжне значення 2026	Проміжне значення 2027
Атмосферне повітря	Викиди забруднюючих речовин по районі, усього	т	5361	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
	Діоксин сірки	т	131	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
	Оксид вуглецю	т	807	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
	Діоксид вуглецю	т	340	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
	Метан	т	3476	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
	Неметанові леткі органічні сполуки	т	85	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
	Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	т	366	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
Водні об'єкти	Кількість очисних споруд	од.	1	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
	Річний обсяг споживання питної води підприємствами	тис. м ³	2205	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
Земельні ресурси	Площа озелених територій	Га	200	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
	Наявність комплексного плану просторового розвитку	од.	0	1	1
Рекреаційні зони та культурна спадщина	Кількість пам'яток культури та туристично привабливих об'єктів	од.	14	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
Відходи	Кількість населених пунктів громади, охоплених вивезенням	од.	17	17	17

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

сміття					
	Кількість несалення, яке охоплене послугами	Од.	3933	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
	Кількість укладених угод на вивезення ТПВ	од.	1419	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
Клімат	Наявність розробленого та затвердженого Плану дій сталого енергетичного розвитку таклімату	од.	0	1	1
Здоров'я населення	Кількість закладів охорони здоров'я	од.	4	4	4
	Кількість укладених декларацій про вибір лікаря	Осіб	5027	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
Екологічне управління	Видатки бюджету територіальної громади за напрямком «Охорона навколишнього природного середовища», 2025 рік	тис.грн	56	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення

Аналіз ймовірних наслідків для довкілля під час реалізації Плану заходів вказує на те, що реалізація вказаного документу державного планування призведе до позитивного впливу на стан довкілля та покращить умови для забезпечення здоров'я населення, у тому числі передбачається позитивний вплив на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони, систему управління відходами, а також здоров'я населення та інфраструктуру забезпечення його життєдіяльності.

У випадку якщо в результаті здійснення моніторингу реалізації Плану заходів будуть виявлені додаткові фактори впливу на довкілля та здоров'я населення, перелік індикаторів моніторингу, у тому числі кількісні та якісні показники, може бути доповнений додатковими індикаторами, які дозволять об'єктивно оцінити та відстежити зміни.

Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати

В ході реалізації Плану заходів будуть відстежуватись екологічні загрози для довкілля шляхом спостережень та збору наявних статистичних та звітних даних про стан довкілля, про наслідки для довкілля та здоров'я населення, які виникли за результатом реалізації передбачених у Плані заходів завдань, скерованих на досягнення стратегічних цілей та бачення Плану заходів. Отримані показники будуть проаналізовані та об'єктивно оцінені шляхом порівняння наявних значень з нормативними значеннями (встановленими нормативно-правовими актами) та/або з цільовими значеннями (визначеними у Звіті про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування).

Періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання документа державного планування, у тому числі для здоров'я населення, оприлюднюється один раз на рік органом виконавчої влади, який є відповідальним за розроблення документа державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за його виконанням, на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, який вносить звіт до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Відтак вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями буде здійснюватися не рідше одного разу на рік.

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, включають:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про вплив реалізації документа державного планування на довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- отримання інформації, яка може бути використана для удосконалення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірка дотримання екологічних норм, встановлених відповідними органами влади;
- відстеження процесу виконання документа державного планування відповідно до ухвалених в ньому цілей та завдань, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків для довкілля, в т. ч. здоров'я населення.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно передбачають здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я мешканців громади, Добровірська селищна рада вживає заходів для їх усунення, а також розглядає пропозиції щодо внесення змін до Плану заходів для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення суттєвих змін до Плану заходів вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Добровірська селищна рада протягом п'яти робочих днів з дня затвердження Плану заходів розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений План заходів, рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Плану заходів, і письмово повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Відстеження динаміки відповідних індикаторів та показників соціально-економічного та екологічного розвитку дозволять чітко відслідковувати ефективність реалізації Проекту.

Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

У разі, коли під час здійснення моніторингу виявлено непередбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів (Проекту) для довкілля, у тому числі для здоров'я мешканців громади, міська рада вживає заходів для їх усунення, а також розглядає пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та Плану заходів (Проекту) для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення значимих змін до Стратегії та Плану заходів (Проекту) вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

РОЗДІЛ 10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Транскордонні наслідки виконання Плану заходів відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав.

РОЗДІЛ 11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на період до 2027 року базуються на принципах збалансованого економічного та соціального розвитку громади, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки. Стратегічні напрями розвитку громади включають

природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей з розвитку екологічно чистої та енергоефективної громади.

2. Екологічна ситуація на території громади характеризується відносною стабільністю показників. Разом з тим, діяльність промислових підприємств, вплив викидів шкідливих речовин (у т. ч. генерованих автомобільним транспортом, бюджетними установами та домогосподарствами), недостатність і висока зношеність інфраструктури громади, систем водопостачання і водовідведення, низький рівень енергоефективності, ресурсозатратність бюджетних установ, переповнений полігон ТПВ, відсутність належного поводження з твердими побутовими відходами, зокрема їх переробки та захоронення, інтенсивне використання земельних ресурсів.

3. План заходів в цілому спрямовані на покращення екологічної ситуації в Тростянецькій громаді, зменшення негативних впливів на довкілля. Цілі Стратегії узгоджуються з державними та регіональним екологічними цілями, визначеними Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» та Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р.

4. Серед головних екологічних проблем Тростянецької сільської територіальної громади можна виділити забруднення атмосферного повітря та ґрунтів, яке спричиняють промислові виробництва, викиди шкідливих речовин генерованих автомобільним транспортом, що рухається по дорогах загального користування державного значення. Також забруднювачами ґрунтів у громаді є переповнений полігон ТПВ, несанкціоновані сміттєзвалища та наслідки ведення сільськогосподарської діяльності через застосування гербіцидів і виснаження ґрунтів. Водні ресурси громади забруднюються через зношеність та нестачу водоносних систем, неефективну та недостатню систему централізованого водовідведення, відсутність очисних споруд, підтоплення територій.

5. Реалізація Стратегії та Плану заходів не передбачає появу нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація багатьох оперативних цілей і завдань Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації у громаді.

6. Ймовірність того, що реалізація Плану заходів призведе до появи негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний кумулятивний вплив на довкілля, – відсутня.

7. Під час реалізації Плану заходів передбачено здійснення моніторингу ефективності їх впровадження за допомогою екологічних індикаторів. Це є важливою складовою контролю впливу реалізації Стратегії та Плану на довкілля та необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку громади з урахуванням екологічних норм.

8. Транскордонні наслідки виконання Стратегії та Плану заходів відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав.

Зважаючи на зазначене вище можна стверджувати, що загалом розроблення Стратегії та Плану заходів було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та заходів з мінімізації появи негативних ризиків. Реалізація Стратегії та Плану заходів, за умови дотримання екологічних вимог, сприятиме збереженню довкілля та зменшенню антропогенного навантаження. Робота у напрямку досягнення цілей Стратегії забезпечить стійкий розвиток громади та сприятиме покращенню рівня життя місцевих мешканців через діяльність органу місцевого самоврядування, бізнесу та мешканців громади з дотриманням екологічних норм та раціональне використання природних ресурсів.

СКЛАД

**Робочої групи з організації проведення стратегічної екологічної оцінки
проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації
Стратегії розвитку Тростянецької сільської територіальної громади на
період до 2027 року**

Михайло ЦИХУЛЯК Сільський голова, голова Робочої групи

Ірина ШИПОВА Заступник сільського голови

Члени Робочої групи:

Ярина ПАЛАМАР Керуючий справ виконавчого комітету

Остап ЛЕВИЦЬКИЙ Начальник юридичного відділу

Тарас ГРИЦА Начальник земельного відділу

Оксана МИХАЙЛИШИН Начальник відділу архітектури, містобудування, будівництва та комунального майна

Галина ЛЕВИЦЬКА Начальник фінансового відділу Тростянецької сільської ради

Світлана СОКОЛОВА Начальник відділу з питань цивільного захисту, оборонної та мобілізаційної роботи